

DE SLAPERIGE BRUID

Ik ben in Mijn hof gekomen, o Mijn zuster, o bruid, Ik heb Mijn myrrhe geplukt met Mijn specerijen, Ik heb Mijn honigraten met Mijn honig gegeten, Ik heb Mijn wijn, mitsgaders Mijn melk gedronken: Eet vrienden, drinkt en wordt dronken, o liefste. Ik sliep, maar mijn hart waakte, de stem mijns Liefsten, die klopte, was: Doe Mij, open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte, want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen. Ik heb Mijn rok uitgetogen, hoe zal Ik hem weer aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal Ik ze weer bezoedelen? Hoogl. V : 1—3.

Geliefden in de Heere !

In dit lied wordt tot hiertoe veel over liefde, en weinig over verwijdering tussen de Heere en Zijn gemeente gesproken. In het begin van dit kapittel, waarvan ik u een gedeelte heb voorgelezen, haal ik uit vers 2, dat er een verwijdering is tussen Hem en Zijn Kerk. Bij andere partijen is er meer liefde in het vrijen dan in de gehuwde staat; want onze liefde heeft een fraaie honingzoete mond, en zij is, als zij nog vers en nieuw is, evenals het nieuwe pak van een kind, dat de eerste dag het mooist is. Onze liefde wordt tenslotte versleten, zij slaat uit de band, en heeft nodig wat aangewakkerd te worden. Doch in de ware liefde tussen Christus en Zijn gemeente is het juist het tegenovergestelde.

Deze strijdende staat is het tijdperk waarin Christus en Zijn volk verschillen, maar in het andere leven, in de staat der overwinning hierboven, zullen zij het goed met elkander eens zijn. Dit kapittel heeft drie delen:

1. De klacht der Kerk, dat zij haar lieve Christus had beledigd, doordat zij Hem, met Zijn door de dauw be-

vochtigde haar, in de koude nacht buiten de deur had laten staan. Christus toch had in Zijn komst tot ons een verschrikkelijke storm uit het noorden te doorstaan; de storm van Gods gramschap woei in Zijn schone aangezicht, en ontvelde het, en verdiert Zijn gelaat: (Jes. LII vers 14) „Gelijk als velen zich over u ontzet hebben, alzo verdorven was zijn gelaat, meer dan van iemand, en Zijn gedaante meer dan van andere mensenkinderen.”

2. Er is een bespreking tussen de Kerk en haar metgezellen over Christus en Zijn waardij. In het eerste gedeelte hebben wij de belijdenis der Kerk van het ongelijk, dat zij Christus heeft aangedaan, en de oorzaak waarom zij Hem buiten de deur had laten staan, wordt beschreven en verklaard.

Ik sliep, maar mijn hart waakte. Ik sliep niet evenals de vleselijke mensen, omdat mijn hart, het vernieuwde deel waakte; ik kende Zijn stem. De geest riep tot het vlees: Het is verkeerd, verkeerd, het is uw gewone kwaad de Zoon Gods buiten te houden; en zij pleit voor Christus, tegen haarzelf, en zij weidt lang en breed uit en spreekt over de belediging van het ongelijk, dat zij Hem heeft aangedaan.

Ten eerste. Uit de getuigenis van haar consciëntie, dat zij **Zijn** stem kende, en Zijn kloppen onderscheidde.

Ten tweede. Uit redenen, die Hij aanwendde om haar wil tot berusting te brengen; als

1e. De rechtvaardige aanspraak, die Christus op haar maakte: „Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte.” Dit zijn namen, die wij niet verdienen, wanneer Christus ons, zo goed en kwaad als het kon, met vele smeking en zware strijd heeft gekregen, had Hij aan ons maar een vuile armvol. De

2e Reden is genomen uit Zijn lijden: „Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen.”

3e. Zij komt tot haar traagheid en vleselijke uitvluchten. Haarzelf aansprekende, in toespeling op de gewoonte in die hete landen van barvoets te gaan, en daarom haar voeten te wassen eer zij naar bed ging, zegt zij: Ik kan nu niet

opstaan en uit mijn rust oprijzen, en met vertrouwen legt zij haar consciëntie vragen voor. Hoe kan ik deze koude nacht mijn klederen aantrekken? Hoe kan ik mijn voeten bezoedelen? Oordeel zelf, mijn Man, of dit redelijk is, dat Gij niet bij daglicht komt, voordat de zon ondergaat. **Zal** ik mijn genot laten varen, hoe kan ik dit doen? Is dit mogelijk? Zal ik nu mijn voeten weer bezoedelen; is dat redelijk? Haar

4e reden is genomen van Zijn wijze van werken in haar hart: „Mijn Liefste stak Zijn hand door het gat der deur,” en maakte mijn hart levendig, en verwarmde het door enige krachtige, roerende bewegingen, en o! ik ellendige dwaas, die niet wilde opstaan en Hem opendoen. Haar

5e reden is genomen van haar droefheid, omdat haar ingewand ontroerd was om haar Heere, Die zij zo onwaardig ontvangen had (vers 4). Dan wordt er verder (vers 5 en 6) de vrucht van haar traagheid nog aan toegevoegd, welke was, dat zij haar Liefste kwijt was. Daarin komen de volgende zes bijzonderheden voor :

1. „Ik deed mijn Liefste open.” Dit is een nieuw voornemen, dat haar vorig verzuim veroordeelde.

2. Wat haar in dat werk overkwam: de Heere liet de geur Zijner liefde liefelijk als myrrhe op haar hart achter, wat haar handen deed druipen, als zij voornam Hem open te doen.

3. Zij deed open toen de tijd verlopen was: „Hij was geweken, Hij was doorgegaan.”

4. Zij miste Hem, toen Hij was weggegaan.

5. Wij hebben hier twee vruchten van, dat zij Hem miste, waarvan de ene de vijfde in orde is: Haar droefheid naar God, want zij viel in zwijm, haar ziel ging uit vanwege Zijn spreken. De andere,

6. welke is de zesde bijzonderheid, is: Haar zoeken van, bidden tot, en verlangen naar Hem; doch niet overeenkomstig haar tegenwoordige begeerte, „maar ik vond Hem niet.” Dit is de verdeling. Ik ga nu over tot de leer.

Ik sliep. Nog niet lang geleden stond het er anders voor, toen was het: „O, dat mijn Liefste tot zijn hof kwam, en

at Zijn edele vruchten”, maar nu is het geheel veranderd. Eens was het: (Kap. 11 : 6) „Zijn linkerhand is onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelst mij; maar nu zijn er hoerachtige minnaars in de Kerk, en het is slecht slapen in een kamer, waar de deur voor Christus gesloten is. Misschien heeft de duivel het bed opgemaakt, de kamer in orde gebracht, de gordijnen neergelaten. Daarom zal de heiligste op aarde, zolang het vlees naast de Geest in hem woont in slaap vallen: (Matth. XXV :5) „Als nu de Bruidgom vertoefde, werden zij allen sluismerig en vielen in slaap.” (Rom. XIII : 11, 12) „Het is de ure, dat wij nu uit de slaap opwaken; want de nacht is voorbijgegaan.” Zij lagen te dutten, toen de apostel wilde, dat zij wakker zouden zijn: (1 Thess. V : 5, 6) „Gij zijt allen kinderen des lichts, en kinderen des daags; zo laat ons dan niet slapen gelijk de anderen, maar laat ons waken en nuchteren zijn.” Laat ons dan oppassen, dat wij met, in de dag van de gelovige, in de tijd, dat het des Heeren dag is, een middagdutje doen.

Vraag. Wat zijn de oorzaken, dat zij, die eens door God zijn wakker geschud, weer in slaap vallen.

Antwoord. Een mens, die zich vol gegeten heeft, zoekt een bed op; een dronken mens vraagt naar een zacht rustbed. In voorspoed en gezondheid, wanneer de mensen in 't zonnetje zitten, wanneer David thuis en zijn koninkrijk in zijn hand bevestigd is, valt hij in slaap, en wordt in zijn huis met lust bevangen (2 Sam. XI). Wanneer het volle maan bij de ziel is, en zij vol is geweest van de tegenwoordigheid Gods, past dan op, dat gij niet met uw gezicht in de zon gaat liggen, en in slaap valt. Toen Petrus bij de gedaanteverandering van Christus een verzadiging van heerlijkheid kreeg, viel hij in slaap, en raakte aan 't dromen; hij wist niet wat hij sprak, toen hij zei: (Mark. IX vers 5, 6) „Rabbi, het is goed, dat wij hier zijn.” Hij sprak het in zijn slaap. Als gij, Petrus en Johannes, steeds in die heerlijke staat wilt blijven, zal het spoedig met u afgelopen zijn. Doch hoe zal dan de Christenwereld door uw predikdienst tot Christus vergaderd worden? Neen, gij moet ontwaken, van

de berg afkomen, gegeseld, in de kerker geworpen worden, en sterven wegens uw getuigenis geven van Christus voor de wereld, De duivel handelt hier evenals sommige geneesheren, die geneesmiddelen geven wanneer het volle maan is. De satan weet zeer goed wanneer het volle maan bij de ziel is, en dan staat hij klaar met een zachte peluw en een opgemaakt bed. Houdt daarom uw ziel wakende, nadat gij van Christus verzadigd zijt, en vele liefdetekens van Hem hebt gekregen.

(2) De mensen werpen de heilige vrees weg, en dan moeten zij slapen. Zij vergeten, dat hun zielen slecht afgesloten zijn, en dat losbandige duivels (als wij het zo mogen uitdrukken) het huis op en neer gaan, en dat zij een groot huis hebben te bewaren, dat goed gevuld is. Hun consciëntie en hun genegenheden zijn schatten, die dikwijls losjes opgelegd zijn; er is maar een dunne wand tussen ons en de duivel, en wij vergeten, dat de zonde ons zwaarhoofdige en vadsige luilakken heeft gemaakt, die geneigd zijn in slaap te vallen: (Spr. XXIII : 14) „Welgelukzalig is de mens, die geduriglijk vreest”. Ons kan in de slaap veel kwaad overkomen, en daarom moest heilige vrees ons steeds wakende houden. Hij die weet, dat hij in de top van een mast zit, en duizelig kan worden als hij naar beneden ziet, zal het slapen wel vergeten.

(3) Wij worden lui en onze geestelijke oefeningen houden op, en zo laten wij ons in het bewierookte bed van de duivel vallen. Om de mensen wakende te houden verwijst de apostel hen naar het gebruik van het borstwapen des geloofs, en der liefde, en de helm, de hoop der zaligheid (1 Thess. V : 8). Voordat de mensen in slaap vallen worden zij traag en koud in goede werken. Wanneer zij, die de wacht hebben in een kasteel, vrezen, dat zij in slaap zullen vallen, gaan zij op en neer lopen, praten en zingen; want als zij gaan zitten zullen zij spoedig de slaap verwelkomen. Laat iemand gedurende een maand niets doen dan nacht en dag op een plaats zitten, dan zullen de zenuwen zijner benen verstijven van koude en droog worden: Gebruikt het lichaam en gij zult het lichaam behouden.

Wanneer wij het bidden, lezen, horen, samenspreken en mediteren nalaten, niet meer in liefde en goede werken wandelen, dan is het geen wonder als de zenuwen der consciëntie verdrogen. Laat een horloge of een klok een jaar stilstaan, stelt het buiten werking, dan zullen al de raderen roesten en vuil en stof vergaderen, en het zal zo vervuilen, dat het niet kan gaan. Laat af van goed te doen, en wordt traag, en laat de consciëntie en de aandoeningen van liefde, blijdschap, verlangen, droefheid, hoop, vrees, verroesten en verkoelen; dan moet de ziel in slaap vallen, en even onbekwaam worden voor de hemelreis, als een slapend mens om te wandelen. Deze twee laatste oorzaken van de slaap geven te kennen, dat het geen wonder zou zijn, als wij allen in dit land in slaap waren gevallen. Onze weinige vrees voor het verliezen van onze Liefste, en onze doodheid in het doen van goede werken en in geestelijke oefeningen, kunnen niet anders teweegbrengen dan, dat men in slaap valt.

Maar mijn hart waakte. Mijn vernieuwde deel waakte, en kende de stem van Christus. Dit wordt niet gesproken als in een woordenvloed, of op die manier als veel mensen doen, om vertoon te maken, die bij gebrek aan vrienden om hen te prijzen, hun naasten dat werk sparen, en **zich-zelfen** prijzen; maar de Kerk spreekt dit tot lof van de genade **Gods**. Hieruit zien wij, dat een kind van God in de slechtste toestand daar hij in kan zijn, namelijk in zijn slaap, de stem van God in Christus kan onderkennen. Want zelfs onder die uitstotingen, wanneer de onderlinge vrede gestoord is, blijft het zaad **Gods** in hem (1 Joh. 111 vers 9); en de zalving, die zij van Hem ontvangen hebben, blijft in hen (1 Joh. II: 27). Wij moeten ook niet denken, dat Christus Zijn vrienden een terloops bezoek brengt, en staande een woord tot hen spreekt, en dan weer heengaat; want Hij woont steeds in de Zijnen, al is het, dat Hij niet altijd in hen werkt.

Onder de grootste liefdeloosheid is er nooit een afvallen in de ziel, want het zaad der gerechtigheid van de Heere blijft in hen; al geeft het niet altijd warmte, toch geeft het

altijd licht, waardoor de mens de zonde ziet, en protesteert, en in de naam van Christus zich verzet tegen het onrecht, dat Christus wordt aangedaan. Als de nieuwe mens uitroept, dat het verkeerd, dat het onrecht is, bedenkt dan, dat de bekeerden niet zondigen zonder een ooggetuige, die zich tegen het kwaad verzet (Rom. VII: 17, 18): „Ik dan doe datzelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont. Want ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.”

Doch hier doet zich nog een andere vraag voor. Hoe is het, dat de in Christus vernieuwden nog zondigen, indien het zaad Gods in hen blijft?

Antwoord. Omdat Christus in de ziel kan nederliggen, zonder te werken, en het onvernieuwde deel, ik bedoel de oude mens, kan toelaten een rit in de ziel te doen. Christus roert zich dan slechts een weinig in de nieuwe mens, evenals de vrucht in de baarmoeder der moeder zich beweegt en roert wanneer haar enig letsel geschiedt.

Dit moet men toch weten, dat het niet de hebbelijke genade is, die de zonde in ons tegenhoudt, maar God, die op die genade werkt en blaast. Want ons waken en ons wandelen in de wegen Gods is niet als gewoon vuur, dat vanzelf brandt, maar als het vuur van de smidse, dat met de blaasbalg moet worden aangeblazen. Daarom ligt het in de tijd, dat God ons vuur niet aanblaast, donker en werkeloos. Het vuur van Christus ligt dan met weinig hitte onder de as van de duivel. God zegt tot Jeremia: (kap. I: 18) „Ziet, Ik stel u heden tot een vaste stad, en tot een ijzeren pilaar, en tot koperen muren tegen het ganse land.” Kon dit Jeremia niet voldoende geweest zijn, tenzij hij slecht te voldoen ware? Ja maar, de vaste stad kon ingenomen worden! Daarom beloofde de Heere, dat dit de doorslag zou geven! (vers 19) „Zij zullen tegen u strijden, maar tegen u niet vermogen.” Waarom niet? Omdat Jeremia een ijzeren pilaar was, en een koperen muur? Neen, er wordt een andere reden gegeven: „Want Ik ben met u, spreekt de Heere, om u uit te helpen.” Dan beïnvloedt God Zelf Zijn genade, en

Hij blaast Zijn vuur aan; dat is de eigenlijke en enige oorzaak van ons staan.

Doch om tot ons punt weder te keren: 't Hart, dat waakt in de slaap, kent de stem des Heeren, en dit moest Gods kinderen vertroosten en opbeuren onder hun vallen en verschillende zonden, dat zij geen verworpenen zijn, wanneer de duivel inkomt wanneer zij in een diepe slaap liggen, en de ziel heimelijk wegvoert, maar nooit ontvoerd wordt. Doch de duivel kan het kind van God niet in de slaap vervoeren, of het vernieuwde deel zal hem doen ontwaken en hem op heterdaad betrappen. Of ten minste is het als het tedere oog, dat gaat tranen door een windvlaag of een stofje. Of het is aldus, wanneer de duivel water werpt op het geloof der heiligen zal het vuur van Christus geraas maken en knetteren; of wanneer de zonde op de consciëntie ligt, evenals ongewone spijs, rauw en onverteerd, in een zwakke maag, zullen Gods kinderen geen rust krijgen, voordat zij het weer uitbraken. Nu, dit is een stof van vertroosting, omdat het te kennen geeft, dat de consciëntie teder, gevoelig, levendig, en teer van vel is, en gemakkelijk gaat bloeden. En gelijk het een teken is van een teder en wakend hart, zo geeft het ook te kennen, dat er een bodem in de consciëntie is; doch bij de verworpenen heeft de duivel de bodem uit hun consciëntie uitgedreven, zodat de zonde als door een vat zonder bodem loopt, dat niets kan inhouden; de zonde toch is niet zodra begaan, of zij is al weer uit de gedachte. De farizeeën doodden Christus, en zij wasten zich spoedig, hoewel met vuil water; en zij gaan aanzitten om het pascha te eten, en er is niets meer van over. Het is bij hen voorbij, en dat schielijk, en er is niets meer van over wegens een beschuldigende consciëntie. De doodslag van Kaïn zat hem niet lang verkeerd, toen hij uitging van het aangezicht des Heeren, en een stad ging bouwen.

Deze belijdenis der Kerk, dat *haar hart waakte*, terwijl zij sliep, zal velen bestraffen, die hun consciëntie en zichzelf teveel opleggen, totdat zij (2 Cor. 11 : 7) door al te overvloedige droefheid worden verslonden. Zij spreken

alleen over al het kwaad, dat zij in zich bevinden, en in het geheel niet over het goed. De Kerk handelt niet zo: (Hoogl. VI : 3) „Ik ben mijns Liefste, en mijn Liefste is mijn.” (Kap. 1 :5) „Ik ben zwart, doch liefelijk”, zij loochent niet, dat het deel van Christus liefelijk is gelijk de gordijnen Salomo's. Wij behoren onze slaperigheid te belijden, maar wij moeten de genade niet ontkennen, die in God is. Gelijk de doorbrenger alles wegzondigt wat hij heeft, en zegt, dat hij niets heeft; zo beelden sommigen zich in, dat het zowel de wortel als het toppunt van ware nederigheid is, te zeggen, dat zij in het geheel geen genade hebben; er is niets in mij, zeggen zij, dat God als Zijn werk kan erkennen. Zo denken zij, dat zij met Gods boodschappen rijden, wanneer zij het zadel op het verkeerde paard hebben gelegd. Doch zodoende nemen de mensen de plaats van de duivel over zichzelf in, want hij is **een aanklager der broederen**, en zij pleiten voor hem. En dit is, in het belijden, de boog te sterk te spannen. Wanneer de mensen dit zeggen, dat zij niets van zich in God hebben, dan vergeten zij, dat de duivel vlakbij hen is, om te zeggen: Ik neem uw eigen woord tot getuige, dat gij dan van mij moet zijn!

Er is nog een derde soort, die van een wakend hart terwijl zij slapen misbruik maken. Zij, die menen, dat zij een weinig vrijheid mogen nemen en de zonde plaats inruimen, omdat zij zeggen: Ik slaap wel, maar het vernieuwde deel waakt toch. Ik ken de stem van Christus, het is in het geheel geen gift om voor Christus te lijden; ik zal laag bukken en het kruis van Christus van mij af laten glijden; ik wens toch alles goeds, ik heb de goede zaak lief. Ondertussen kunnen zij hun lusten voeden, en die vet en losbandig maken. Ik hoop, zeggen die mensen, dat ik ware genade heb, het spijt mij zeer als ik soms struikel. Goed gezegd, Pilatus, gesel Christus en veroordeel Hem dan; en was dan uw handen, en zeg dan, dat gij rechtvaardig en rein van Zijn bloed zijt. Indien het met iemand verkeerd staat, dan zijn het deze en de eerstgenoemden, die aan de mond der hel spelen.

Doe Mij open. Er is dan een gesloten deur voor Christus, Zijn aangezicht is verborgen; zodra als Hij er uitgaat is er een, die de huur betaalt aan een vreemde heer, die het huis onzer harten inwint, en het in gebruik neemt. Zo komt het, dat Christus om Gods wille verblijf moet verzoeken, voordat Hij het Zijne weer in bezit kan nemen.

Zo moet dan, omdat wij zo zeker zijn, en met de zonde spelen, en een nacht of twee een oude begeerlijkheid herberg verlenen, de lieve Jezus buiten staan en aankloppen, alsof Hij de Man ware, Die wij bedoelen, roepende: „Doe Mij open, Mijn zuster, enz.” Toch schijnt het wel een hard bevel te zijn, als Hij tot ons zegt: „Doet open.”

Antwoord. Wanneer God ons iets gebiedt, raadpleegt Hij niet met ons trage vlees; Hij zegt ook niet: Wat dunkt u van het bevel? Hij zegt tot Mozes: „Ga in tot Farao, en zeg tot hem: Zo zegt de Heere, laat Mijn volk trekken.” Doch Hij vroeg niet om raad aan Mozes, in zijn drift, noch hield Hij rekening met zijn natuurlijke vrees om naar Egypte te gaan, waar hij iemand had doodgeslagen. Hij zendt Jeremia tot koningen, vorsten, profeten, en het volk, en houdt geen rekening met de vleeselijke uitvluchten van de profeet, als hij zegt: „Ach Heere HEERE, zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong” (Jer. 1 : 6). Ja, als onze Heere met boze mensen raadpleegde (om niet meer van de heiligen te zeggen) om hun gedachten over Zijn geboden te vragen, zouden zij een wet maken als een wijde jas, waarin zij beide God en hun begeerlijkheden konden bergen. Doch Gods geboden moeten bestaan, zoals Hij ze maakt. Hieruit volgt deze

Vraag. Hoe zijn de evangelische geboden tot ons gericht? (Ezech. XVIII : 31) „Maakt u een nieuw hart en een nieuwe geest.” (Col. III:10) „Doet aan de nieuwe mens.” (Rom. XII : 2) „Wordt veranderd door de vernieuwing des gemoeds”, enz. Dit schijnt het gewicht te leggen op onze vrije wil, welke betekenis het niet kan hebben. Wat zullen wij ‘dan met deze dingen doen?

Antwoord. Omdat de trage natuur de last van zich afwerpt, moet die niet op het eerste gehoor worden afgewe-

zen; wij moeten het werk aanvatten, alsof wij er het vermogen toe hadden. Christus ondersteunt oprechte waagstukken; beter is, dat wij werkende sterven en doen wat wij kunnen, dan dat wij in het vuur roepen: Heere, haal mij er uit. Het is onze schuld, als het gemis van kracht om te doen wat ons geboden wordt ons besluit om te gehoorzamen in tweeën breekt en wij daar blijven liggen.

God zendt ons Zijn geboden niet omdat wij kracht hebben om ze te doen, maar God wil, dat wij Zijn bevel met ootmoedigheid ontvangen. Daarom is het Evangelie een groot aantal verootmoedigende geboden; wij zuchten omdat wij niet bij de berg op kunnen komen, doch het is aangenaam als wij op handen en voeten kruipen zo goed wij kunnen, dan is het lieflijke gehoorzaamheid; omdat in het tweede verbond het geloof altijd de eerste slag heeft, en voor het doen gaat, zoals het de vereiste van het verbond is. Daarom gebiedt onze Heere, en Hij heeft in het gebod ten doel, dat wij zullen geloven. Hij zal Zijn Geest in ons geven, en in ons werken, zodat wij doen wat Hij van ons eist. Een vader belast zijn kind een last te dragen, die ver boven zijn kracht is, en bedreigt het als het niet gehoorzaamt. Het kind gehoorzaamt als het bukt, en poogt, en hijgt, en daarbij weent, dat hij het toch niet kan doen, en gelooft, dat zijn vader hem uit liefde zal helpen. Zo is het ook in het openen van onze harten voor Jezus, als wij wenen, en met betraande ogen tot Christus opzien, en dan schreien en pogen, en doen wat wij kunnen om open te doen, en onze zwakke vingers, die wij hebben, gebruiken; want hoewel ons geld veel te licht is, toch vult Christus de schaal van de balans, en weegt ons toe wat wij nodig hebben. Zo zijn de geboden van Christus gebiedende beloften en belovende geboden. Hij gebiedt ons te doen: (Ezech. XVIII : 3 1) „Maakt u een nieuw hart en een nieuwe geest”, en Hij belooft in ons te werken, wat Hij ons gebiedt te doen. (Ezech. XXXVI : 26 „En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u.”

De nuttigheid van dit punt is ons te leren, dat wij Gods

geboden met nederigheid zullen ontvangen, en uit onszelf zullen uitgaan met geloof in Hem, die het gebiedt. Omdat dit gemist wordt, gaat onze trage natuur onder de last nederliggen, en wij blijven in de modder steken.

Dit getuigt tegen de vijanden der genade, die ons belasten, alsof wij loochenden, dat Christus een Wetgever is, Die ons goede woorden toespreekt, en goede werken van ons verwacht; en dat het Evangelie in het geheel niet gebiedt, maar alleen openbaart en onderwijst wat God door Zijn Geest in de uitverkorenen werkt. Neen, wij leren, dat het beide gebiedt en gehoorzaamheid eist (evenals zij leren), en dat Hij door Zijn Geest onweerstaanbaar werkt wat Hij eist, en dat Zijn genade onze schulden betaalt. Hij betaalt onze schulden met Zijn eigen geld; hetwelk zij loochenen tot oneer van God, en tot smaad van Zijn genade, opdat de *vrije* wil op de troon moge zitten. Doch het is beter, dat ons ontbreekt, dan dat er gebrek in de genade is.

Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte.

Christus spreekt zoals Hij is, Hij noemt Zijn Kerk viermaal achtereen de Zijne: Mijn zuster, Mijn duif, Mijn vriendin, Mijn onbesmette (Eng. Overz.). Het is alsof Hij trots is op Zijn erfenis. *Mijn* is een liefelijk en vriendelijk woord, een ieder houdt veel van hetgeen van hemzelf is. Zo spreekt Christus over de Zijnen, weltevreden zijnde met Zijn overwinning. Hij heeft toch geen krachtiger reden om in ons te werken, om onze zielen in te winnen, dan om Zijn recht op ons goed te doen uitkomen. En Zijn eigendomsrecht en belang is groot. Het is niet meer dan redelijk, dat een ieder het zijne krijgt, veel meer reden is er, dat Christus de Zijnen krijgt.

Wij zien, dat Christus de omgang op geringe en beminlijke voorwaarden had begonnen of vernieuwd. Evenals iemand wanneer hij een schat vindt (Matth. XIII: 44) zich verblijdt, zo vervult Christus het hart dergenen, die tot Hem komen, bij de eerste ontmoeting met blijdschap. Rust en kalmte voor hun zielen wordt beloofd: (Matth. XI vers 28) „Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast

zijt, en Ik zal u rust geven.” (Openb. 111 : 20) „Indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij.” Daar is een vreugdemaaltijd: (Spr. IX vers 5) Christus zegt tot een troep verstandeloozen: „Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van Mijn wijn.” Daar wordt een thuiskomende ziel aan een welvoorzien tafell gezett.

Ik ontken niet, dat er van tevoren neerbuiggende verschrikking en ploeging van de consciëntie is; doch dat is voordat Christus komt. Droefheid ontsluit de poort voor Jezus. De redenen zijn deze: De consciëntie is bij de bekering, hetzij die begonnen of vernieuwd wordt, als een fijngesponnen draad. Er zit een dubbele knoop in, de verschrikkingen der wet en de bedreigingen zijn als een scherp mes om de draad, en die moet losgemaakt worden. Het gaat die ziel goed, die Christus met haar toestemming vrijt. Daarom rieken de liefelijke genaden der liefde en de toegepaste beloften sterk naar de verlustiging der ziel en de vertroosting der nabijheid van Christus, en het zijn de fijne zachte vingers van Christus, waarmede Hij met de krachtige, zachte en tedere handigheid der liefde de knoop losmaakt. Tot zolang is de ziel een gesloten deur. De wet is de verkeerde sleutel, die zou eer het slot breken, dan het hart openen. Wanneer Christus komt, zijn de wet en onze genegenheden als erg verward garen, geweld zou het nog meer in de war brengen.

Doch bij Christus' eerste komst om onze harten in te winnen zijn wij als oude vaten, die nieuw gemaakt zijn; het is het beste, dat men oude vaten eerst met water beproeft, voordat men er wijn in doet. De liefde is in de ziel als water; dat zoekt met zo scherp als wijn. Het is het beste, dat wij zodra wij in de loopbaan beginnen te lopen de prijs zien. Christus doet geen nieuwe wijn in oude lederen zakken. Zolang Zijn discipelen nog jong en zwak zijn, behaagt Hij hen met het gezelschap van de Bruidesgom, maar daarna, wanneer zij ouder en sterker zijn, neemt Hij de Bruidesgom van hen, en dan, in die dagen, zullen zij wenen. Om Ephraïms hart tot God te trekken vlecht Hij

het touw dubbel, opdat het niet zal breken. Ziet het woord des Heeren tot hem: (Jer. XXXI : 20) „Is niet Ephraïm Mij een dierbare zoon? Is hij Mij niet een troetelkind? want sinds, dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen.” Een nieuw kleed, feesthouden en kussen is voor de verloren zoon.

Het eerste liefdeteken is een afdruk en kopie van al het volgende, daarom moet het met een diepe indruk van Christus' mond in Zijn Woord gegeven worden. Het voorschrift voor kinderen moet met schone en grote letters worden geschreven, opdat zij het gewilliger mogen leren. Onze Heere weet, dat wij met bevinding zullen te doen hebben, en daarom krijgen wij bij onze eerste ontmoeting zoveel gevoel, dat wij het ons ganse leven door nooit weer kunnen kwijtraken. Ik wil niet vaststellen, dat dit algemeen is, want Christus komt bij sommige zielen stilletjes in van de baarmoeder af, zodat zij kunnen zeggen: Hij is hier, maar ik kan niet zeggen, hoe Hij er in gekomen is.

Gebruik. Sommigen zeggen misschien: Ik had lang geleden zoete verlustiging in Christus; doch o! gave God, dat het nog zo was als in die goede oude verlopen jaren.

Jonge liefde is altijd het aangenaamst. Dewijl zij nieuw is, is het in dit opzicht evenals een nieuw kledingstuk van een kind, het verblijdt er zich in omdat het nieuw is. Zo is de liefde omdat zij jong of nieuw is, en later maakt zij verheugd, alleen omdat het liefde is. Ik zeg dit niet om er iemand een rustbank van te doen maken, die zijn eerste liefde heeft verlaten, evenals de gemeente van Epheze. Wij houden er allen van in onze genegenheden getroeteld te worden; maar zijt niet ternedergebogen omdat oude feestmalen in honger zijn veranderd, want honger is evengoed voor u als overvloed van voedsel en feesthouden. Iemand, die op de top van een berg staat, zal de stad zien, al is hij er nog vele mijlen van af; terwijl hij die, wanneer hij er geen halve mijl meer van af is, in het geheel niet kan zien, omdat hij zich in een dal bevindt. Lang geleden, toen wij kruipende kinderen waren, zette Hij u op de top van een

berg, en deed u de hemel zien; nu zijt gij geen halve mijl meer van de stad af, en Hij doet u in Zijn wijsheid in een dal lopen, hoewel gij er dichterbij zijt dan tevoren. Want sinds lange tijd liet Hij u alleen de grond zien, opdat gij vlug zoudt lopen.

Dewijl Christus dit in de bekering door de liefde werkt, is het dwaas van de vijanden der genade, dat zij zeggen, dat Gods bepalen van de genade, omdat zij onweerstaanbaar werkt, de vrije wil aan banden legt. Neen, aangezien genade door de liefde werkt is het duidelijk, dat genade de vrije wil niet bindt, maar die in zijn beste en natuurlijkste neiging krachtig aanvat en kust.

Laat nooit iemand zichzelf behagen in gehoorzaamheid aan Christus, zolang hij niet ondervindt, dat hij met Zijn liefde beladen is. Ik zeg u, dat er voor ieder ons liefde evenveel geestelijke gehoorzaamheid zal zijn. Laat uw ziel maar eens overstelpt zijn van de liefde van Christus, evenals een vogel, die in het net gevangen zit, en alles is wel. Laat vrees en verschrikking, of het blazen van andere winden in onze zeilen maar rusten, want die zullen het schip nooit thuis brengen. Dat is maar een geweldige beweging, en niet een voortdurende. De wil, die ronddraait als de raderen van een uurwerk, wordt vermoeid wegens de geweldige beweging. De zon wordt niet moe te schijnen, noch het vuur hitte te geven, noch een fontein op te springen, omdat de beweging daar natuurlijk is. De wetvrees, begeerlijkheid, winst, een goede naam, en dergelijke, die ons voortdrijven naar gehoorzaamheid, veroorzaken slechts een geweldige, stoeve beweging, de raderen zullen afslijten en het opgeven; doch wanneer onze handelingen uit de liefde Gods voortkomen, als uit een natuurlijke bron, o! dan is de beweging als de werking der natuur, die geen geweld wordt aangedaan. De liefde Gods is niet kortademig en zal niet moede worden.

Mijn volmaakte, of, Mijn onbesmette. De andere benamingen voorbijgaande, toont deze aan, dat de Kerk een plaats heeft in het hart van Christus, en dat zij Zijn natuur deelachtig is.

Mijn medevrienden, de gemeenschap tussen Hem en haar, Mijn duif, heeft betrekking op de kuisheid van de Kerk, en de huwelijksliefde tot haar enige Man Christus. Ik stip dit maar aan; wat het betekent: Mijn volmaakte, wordt verklaard in Kap. VII en Kap. IV: „Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en daar is geen gebrek aan u.”

Hoe komt het, dat een zondige Kerk volmaakt of onbesmet wordt genaamd?

Antwoord. Onze Heere oordeelt ons naar het beste deel; de nieuwe mens is onbesmet. Er is een keten van goud gesmolten, en hoewel er enige droesem in is, toch noemen wij het een keten van massief goud. Christus noemt Zijn gemengden wijn, wijn. Wanneer Christus het Zijne eenmaal liefheeft, houdt Hij geen rekening met de droesem; die wordt buiten Christus' rekenboek gehouden. Wij zijn onbesmet in Christus, „in Wien wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden” (Eph. 1 vers 7). De heiligen moeten onbesmet zijn wanneer hun zonden op de rekening van Christus zijn gezet: (Jes. LIII vers 6) „De Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen”; (2 Cor. V : 21) „Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.”

O, zeggen de roomsen, als Zijn rechtvaardigheid de onze is, dan zijn wij even rechtvaardig als Christus; hetwelk godslasterlijk is. En omdat het waarlijk zo is, zeggen de Antinomianen, dat de gerechtigheid van Christus ons is toegerekend, zijn wij van Christus, en even rechtvaardig als Hij is, en dus kunnen wij niet zondigen, en zijn wij niet onder de wet. Nu, wat de eersten betreft, laten de roomsen, die met de toegerekende gerechtigheid van Christus de spot drijven, weten, dat het, als wij op de hoeveelheid der gerechtigheid van Christus zien, daaruit niet volgt, dat wij even rechtvaardig zijn. Hij is toch natuurlijk rechtvaardig, en Zijn persoonlijk lijden heeft gerechtigheid voor al de uitverkorenen en voor vele werelden; doch zien wij op de wijze waarop Hij gerechtigheid heeft, dan zijn wij rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is.

Evenals een kind van een dag oud, niet minder een mens is dan iemand van dertig jaar; doch het kind is niet van zulk een mate en gestalte als een mens van dertig jaar. Christus heeft gerechtigheid voor Zichzelf en ons allen; doch wij hebben onze rechtvaardigheid in Hem, en ieder een voor zichzelf, omdat de zonde maar één schuld is; eerst op ons en dan op Hem. Onze verplichting, die op Christus is gelegd, en op ons rust, is maar één proces; Hij is een vloek geworden voor ons. In het dagvaarden is het hetzelfde liedje, mijn zonde werd op Christus gelegd; een droevig en akelig lied; één som op ons beiden, één dood, en wat het beste van alles is, één ontheffing. Gode zij dank, Christus is uit de gevangenis verlost, en alle schuldenaars met Hem. Laat ons hiervan ons gebruik maken voordat ik de Libertiinen antwoord. De duivel tracht zwakke consciëntiën te dagvaarden: Gij zijt een vuile zondaar, zegt hij, en dat is het wat God tegen u heeft, en het proces, dat het Lam tegen u voert. Doch gij moogt de satan dit antwoorden: Het is niet waar, dat er een proces is tussen mij en de wet; het proces loopt tussen Christus en de wet; het is het proces van Christus, niet het mijne. Zendt daarom de duivel met de aanklacht tot Christus; Christus is oud genoeg en kan wel voor Zichzelf antwoorden.

De duivel kan ons verontrusten wegens het pleit van Christus, ja, hij kan hier door diepe wateren gaan: Gij zijt geen uitverkorene, gij zijt niet in het boek des levens des Lams geschreven.

Antwoord. Die twijfelingen aangaande onze verkiezing zijn dromen, die door de duivel in onze hoofden worden verwekt, want alleen goochelaars en waarzeggers houden zich met waarzeggerij en het het verklaren van zulke dromen op. Ik vraag u: Heeft Christus u uw laatste antwoord gegeven, en gezegd, dat Hij niet meer met u te doen wil hebben? Neen, dat heeft Hij niet, en dat zal Hij ook met zeggen. Doch weet dit, dat noch de duivel, noch uw consciëntie, u kunnen veroordelen, als gij maar ongeveinsd onder het kleed van Christus kunt kruipen; dan is er nog geen water geworpen op de goedgunstigheid van Christus.

Indien Zijn liefde rookt, dan is er nog vuur.

De duivel kan hier zijn hand omwenden en de consciëntie van de Antinomiaan en de vleselijke Libertijn lenen, die zegt: Ik ben Christus' volmaakte, Hij heeft voor al mijn zonden betaald, zowel voor de verledene, als voor de tegenwoordige en de toekomstige.

Antwoord. Hij is altijd zó rechtvaardigheid voor u, als Hij heiligmaking voor u is geworden (1 Cor. 1 : 30). Indien gij denkt, dat Christus voor u gestorven is, en gij maar altijd op goed geluk af zondigt, omdat Christus' bloed genoeg heeft om u te wassen; als een die het bloed van Christus onrein acht, verandert gij Zijn genade in ontuchtigheid. Christus heeft op zulke voorwaarden niemand vrijgekocht; uw geloof moest nooit aanspraak maken op Christus. Geen anderen zijn zalig gemaakt dan zij, die voor Hem leven, Die voor hen is gestorven. Iedereen heeft evenveel recht op Christus als zij, indien zij geen heilig leven leiden. Iemand, die met ijzeren ketenen geboeid in de gevangenis zit, roept uit: Ik ben een vrij mens! Mag niet de duivel in zijn vuistje lachen, en zeggen: Mijn vrije mensen, vrij om mijn banden te dragen.

Mijn hoofd is vervuld met dauw. Dit is een kwade nacht, Mijn Bruid, Ik heb een koude, stormachtige nacht voor u doorgemaakt, Ik ben druipnat van de regen. Mijn lieve Vrouw, heb medelijden met het ijskoude hoofd van uw Christus, en wil Mij nachtverblijf geven.

Het is een krachtige beweeggrond, die Christus gebruikt, om onze zielen in te winnen, Hem te horen vertellen wat Hij voor ons geleden heeft. Laat uw gedode Man in uw hart en geef Hem nachtverblijf, want Ik heb u „duur gekocht, niet met zilver of goud, maar met Mijn dierbaar bloed” (1 Petr. I: 18, 19). „Christus heeft onze zonden in Zijn lichaam gedragen op het hout” (1 Petr. 11 : 24). Wat zocht Hij dan daarmee? „Opdat wij de zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden”. Op deze wijze moest de dood van Christus de dood der zonde in ons werken. In gehoorzaamheid, wat is dit anders dan wat voorkomt uit een hart, dat week gemaakt en gebroken is

door liefde tot Hem, Wiens hoofd pijn leed; Hem, die roept door Zijn dienaren, wier hoofden en borsten pijn doen van het kloppen om de deuren open te krijgen. Ja nu, hoewel Hij verheerlijkt is, wanneer ons hoofd pijn doet van het roepen, bedoelt Hij Zijn hoofd; Hij kocht het huis en moest er niet buiten worden gehouden. Wanneer een vogel zijn nest bouwt in de hal van het paleis eens konings, is het nest daar op een verkeerde plaats. De duivel heeft een nest van begeerlijkheid, hoogmoed, begerigheid, wraak, afgoderij, godloochening en bedrog in de ziel; dat een huis is, dat met Christus bedauwde hoofd en door Zijn dierbaar bloed is gekocht. Gij hebt recht het nest neer te halen, het is daar op een verkeerde plaats. Christus was in de koude winternacht buitengesloten, en kreeg de storm langs de zijde van de berg, een storm, die Hem om Zijn hoofd en in Zijn aangezicht joeg, alsof het vel er af zou gaan, om het huis te kopen; laat Hem daarom binnen. Zolang de mensen niet in arbeid komen, vermaken de duivel en zij zich in het kasteel in hun tegenstand van Christus.

Mijn hoofd, Mijn haarlokken met nachtdruppen. Het past Christus wel over Zijn lijden te spreken: (Ps. XXII vers 17) „Zij hebben Mijn handen en Mijn voeten doorgraven.” Hij wil zeggen: Het valt u niet zwaar, dat gij Mij buiten de deur houdt, maar Mijn heilige **mensheid** heeft het duur betaald, en er was met veel reden voor Hem om in de kou te staan.

Het is alsof onze Heere wil zeggen: Christus gaf Zijn hoofd, Zijn lichaam, Zijn ziel, als losprijs voor zondaren. In een Losser worden twee dingen vereist: 1. Het betalen van de som, en het uitbetalen van het volle bedrag aan de schuldeiser. 2. Het moet zijn eigen geld zijn, want als hij met het goud van een ander betaalt, is de man wie het goud toebehoort de losser, meer dan hij; het lijkt er in dat geval veel op, dat de betaler het maar voor een ander doet. Doch Christus was geen makelaar, Hij betaalde de verlossing met Zijn eigen gangbaar goud. De **mensheid** was in een personele vereniging één gemaakt met de **Godheid**, doch

het was Zijn eigen vlees en bloed, en Zijn eigen ziel, die Hij **Gode** offerde. Want al was het van ons ontleend, toch was het, in zelfstandigheid persoonlijk zijnde, Zijn eigen. Zijn wil en de wil van God waren beide een werker in die te offeren, en dat was een grond van oneindige goedertierenheid; de heilige wil van de mensheid verlangde er vurig naar. Hier nam Hij het zaad Abrahams aan. En (dit is een verborgenheid) aangezien de **mensheid** geen persoon maar een natuur is, maakte het maken van de mensheid met de Godheid tot één persoonlijkheid, dat Hijzelf dat was, en dat het de Zijne was.

Hieruit kunnen wij beide zien, hoe dicht de liefde in Christus ons aankruipt, en zo dicht, dat Hij ons werd. Dit is de liefde van Christus, dat niemand een stap verder kon gaan dan Hij, toen Hij tot ons afkwam. Ziet dan ook hoe eenvoudig Jezus is in Zijn komen tot ons, opdat ons geloof even eenvoudig en natuurlijk zou wezen, als Zijn liefde tot ons was. Wij mogen ons ganse gewicht op dit rantsoen leggen en daarop ten volle leunen, aangezien het Gods losprijs is, en het zowel de betaling van de mens als van God is geworden. Veronderstelt, dat een onderdaan een zilvermijn vindt, ja, dat die een gift van de koning was, en dat het metaal behoorlijk het zijne was geworden, dan zal toch dat metaal nooit voor gangbare munt doorgaan, als er niet op gezag des konings het stempel op gezet is. Zo ook was de gedode mensheid metaal uit onze mijn, en de vereniging met de Godheid maakte het gangbaar geld. En daar het een stempel van de **Godheid** had, moet het van oneindige waarde zijn. Zo mag dan ons geloof zich hier betrouwen en zijn voet hier veilig en goedsmoeds nederzetten, want het is een goede, veilige, vaste en vertrouwde grond.

Ik heb Mijn rok uitgetogen. Dit is het antwoord van de Bruid aan Christus; evenals van iemand, die, zoals het in die hete landen de gewoonte was, wegens het zweten na de arbeid, bij het naar bed gaan, de voeten had gewassen. Doe mij geen moeite aan, want de deuren zijn nu gesloten, en mijn kinderen zijn bij mij in de slaapkamer, ik kan nu

niet opstaan en u geven. Dit toont aan, dat er voor Christus geen plaats is, terwijl wij liggen te slapen en met onze lusten in bed liggen. Want hier kan, niettegenstaande al de vriendelijke woorden, die Christus tot haar spreekt, noemende haar: Mijn Zuster, Mijn Vriendin, Mijn Duif, Mijn Volmaakte, en haar zeggende, dat Zijn dierbaar hoofd nat, bedauwd en ijskoud was, dat alles haar niet bewegen, de deur te openen en Hem binnen te laten. Terwijl de verzoeking tot ons komt, en te paard zit, en ons in dat opzicht gevangen neemt, en ons op een grond vindt waar wij hartstochtelijk zondigen, kunnen wij moeilijk op onze voeten blijven staan en weerstand bieden aan de verzoeking. De Profeten stonden des morgens vroeg op en zaten laat op, en spraken tot Israël, dat zij zich van hun boze wegen zouden bekeren, doch Israël luisterde niet naar hen (Jer. XXVI :5); want de afgoderij had hen krachtig aangegrepen en die rees hoger naarmate zij gerust waren. David was buiten zichzelf toen hij bevel gaf, dat men het volk zou tellen; want Joab, die anders een slecht mens was, had meer licht dan David, de man naar Gods hart! Joab was er tegen, dat het volk geteld zou worden. Doch de duivel stond op, en pakte David aan de rechte kant, toen zijn hoogmoed buiten de oevers was gerezen (1 Kron. XXI vers 1). De vrienden van Job, hem in een vlaag van ontstellendheid aantreffende vanwege de hevigheid zijner pijnlijke smarten, waren de oorzaak, dat hij een weinig van de goede richting afweek. De duivel kwam, toen hij Petrus zifte, op zijn rechte zijde aan, en bracht hem tot het verloochenen van zijn Heere, toen hij in drift geraakte en voor zijn leven vreesde. Hiervoor zijn vier redenen:

De eerste komt algemeen voor bij de onttrekking van de genade Gods; indien toch de beek opdroogt en het water laag wordt blijft de molen stilstaan: (Ps. XXX :8) „Toen Gij Uw aangezicht verborg (nu is het paard gezadeld) schrok ik.” Dus het ongelooft maakt een weg.

Wanneer vrees de teugel vasthoudt zit de berijder niet vast in het zadel, en hij valt er vanzelf af. En het kan niet

anders, want gehoorzaamheid is geen weefsel, dat wij zelf spinnen of van ons eigen maaksel.

De verzoeking is in dit geval veel zwaarder dan onze schouders kunnen dragen. Begeerlijkheid, traagheid en zekerheid zijn het grote water, de heiligen zijn in hun eigen kracht het paard welks poten te kort zijn, en zo zakken zij in de diepte weg. God laat de duivel toe, dat hij voor menige zwakke kerk het ontbijt klaar maakt, en dat doet gebruiken. Zijt dan ootmoedig en vreest; Hij kent ons zeer goed. Bidt: Heere, leid ons niet in verzoeking.

Er zijn twee kruiden, die in de zomer in onze zielen schielijk opwassen: zekerheid en hoogmoed. Nederigheid is een sterke bloem, die het best in de winter, en onder stormen en verdrukkingen groeit. Wanneer zekerheid en hoogmoed en ander dergelijk onkruid opschiet, heeft de **verzoeking** ons in de macht. Wilt gij dan bewaard worden voor de ure der verzoeking, ruikt dan niet aan de hoogmoed, en wordt niet traag in het gebruik van goede middelen. Doet gij dat, verwacht dan een verzoeking, als **Gods** lans, om een gat te maken, om de wind uit te laten.

Wanneer de snede stomp is geworden en gescherpt moet worden, dan zal de verzoeking van een warm bed de overhand hebben, en maken, dat Christus buiten de deur wordt gehouden. Ik beroep mij hier op uw bevinding, om twee gelegene tijden, daar gij in zult zijn, te onderscheiden; enerzijds gaat de verzoeking weg zonder boodschap gedaan te hebben, en anderzijds wordt gij onder de prediking of aan het avondmaal ingenomen of bevangen met de glans van een vernieuwd aangezicht, met een **toeknik** van Christus, bij de dood van een vriend, of onder een scherpe roede.

Het zou een goede gebruikmaking van deze lering zijn de gestalte onzer zielen recht gade te slaan, om een stomp geworden snede op te scherpen, en ons voor hoogmoed en zekerheid te hoeden.

Tracht dikwijls de toestand waarin uw harten zijn, te leren kennen. Speurt ze tot op de bodem na, en werpt

dikwijls het dieplood uit om te zien hoe diep het is. Wanneer uw hart door de duivel gepijnigd wordt, onttrekt u dan haastig aan hem. Bestuurt uw voetstappen recht, en ziet goed uit waar gij ze zet. Vreest en beeft en roept tot uw Steenrots. Hem zij lof en prijs tot in alle eeuwigheid. Amen.

HET VERLANGEN DER BRUID NAAR CHRISTUS

Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weer aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal ik ze weer bezoedelen? Mijn Liefste trok Zijn hand van het gat der deur, en mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwille. Ik stond op om mijn Liefste open te doen; en mijn handen drupten van myhrre, en mijn vingers van vloeiende myhrre, op de handhaven des slots. Ik deed mijn Liefste open, maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgestaan; mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken, ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik riep Hem, doch Hij antwoordde mij niet.

Hoogl. V : 3-6.

Geliefden in de Heere !

Ik heb mijn rok uitgetogen. Dit is het antwoord der Bruid, die verzadigd is van Christus. Evenals iemand, die naar bed is gegaan, en zijn voeten heeft gewassen, omdat die bezweet waren na de arbeid; gelijk in die hete landen de gewoonte was. Zo antwoordt die vriend: (Luk. XI : 7) „Doe mij geen moeite aan, de deur is nu gesloten en mijn kinderen zijn met mij in de slaapkamer.” Dit toont aan, dat, wanneer wij slapen en te bed liggen met onze zoete vermaken, de lieflijke woorden van Christus: „Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duif, Mijn volmaakte,” Zijn heilig en dierbaar hoofd, dat van koude verstijfd is, ons niet kunnen bewegen Hem open te doen en binnen te laten. Wanneer de verzoeking aanwezig is en te paard zit, en ons op het rechte tijdstip overvalt, en ons op een grond vindt waar hartstochtelijk wordt gezondigd, kunnen wij moeilijk op onze voeten blijven staan, en weerstand bieden, of het uithouden. De profeten stonden vroeg op, en zaten laat op, en spraken tot Israël, dat zij zouden wederkeren van hun boze wegen, doch zij hoorden niet (Jer. XXVI :5) want afgoderij had hen ter rechtertijd aangegrepen, en zij waren zeer

gerust. David was zichzelf niet, toen hij gebood het volk te tellen, want Joab, anders een boos mens, had meer licht dan David, een man naar Gods harte, want die was tegen het tellen van het volk. Doch de duivel stond op en greep David aan de rechte zijde, toen zijn hoogmoed buiten de oevers was gezwollen (1 Kron. XXI : 1). De vrienden van Job, hem in een slechte gemoedsgesteldheid aantreffende, somtijds door zijn hevige smart, veroorzaakten, dat hij een weinig uit de goede richting geraakte. De duivel kwam, toen hij Petrus zifte, hem aan de rechte kant aan, om hem tot het verloochenen van zijn Heere te brengen, toen hij koel gesteld was, uit vrees voor zijn leven.

Daarvoor zijn vier redenen:

1. De eerste is gewoon — een onttrekking van Gods werkende genade; want indien de beek droog wordt, of het water te laag is, blijft de molen stilstaan. (Ps. XXX : 8) „Toen Gij Uw aangezicht verborg” — nu is het paard gezadeld — „schrok ik”; en dan doet het ongelooft een inval. Wanneer de vrije wil de teugel houdt, dan gaat de berijder gevoelen hoe gewichtig hij is; en het kan niet anders, want gehoorzaamheid is geen weefsel van ons eigen maaksel.

2. De verzoeking is in dit geval vele ponden zwaar, zwaarder dan onze schouders kunnen dragen. Hoogmoed, begeerlijkheid, traagheid en zekerheid zijn het hoge water; de heiligen zijn als het paard welks poten te kort zijn, en onder gaan zij. God geeft de duivel vrij om menige zwakke rug te breken. Zijt nederig en vreest. Hij weet zeker goed wat wij zijn, als Hij ons gebiedt te bidden: „Heere, leidt ons niet in verzoeking.”

3. Er zijn twee kruiden, die in de zomer snel in onze zielen opschieten: zekerheid en hoogmoed. Nederigheid is een vreemde bloem, die groeit het best in de winter en onder stormen van verdrukking. Wanneer zekerheid en hoogmoed en ander dergelijk onkruid welig opschieten, is het de rechte tijd voor de verzoeking. Indien gij dan voor de zwarte ure der verzoeking wilt bewaard worden, zwelt niet op van hoogmoed, en wordt niet traag in het gebrui-

ken van goede middelen. Want als gij dat doet moet gij een verzoeking verwachten als Gods speer, om een gat te maken, en de wind uit te laten.

4. Het licht is verstompt en heeft nodig opgescherpt te worden, en dan zal de verzoeking van een warm bed overmogen, om Christus buiten de deur te houden. Ik beroep mij hier op uw bevinding om twee geheel verschillende tijdstippen te onderscheiden, die gij doormaakt. In het ene gaat de verzoeking weer weg zonder iets verricht te hebben; in het tweede wordt gij gevangen genomen, onder een preek, òf aan het avondmaal, òf bij een vernieuwde toeknik van het aangezicht van Christus, òf bij de dood van een vriend, òf onder een scherpe roede. Op zulk een tijd komt de verzoeking, en uw licht is als een nieuw scherp mes; er is veel staal in, en het zal de verzoeking bij de eerste veeg in de inslag afsnijden. Doch mist gij dat licht een maand of drie, dan wordt het roestig en stomp, en de snede raakt er af, en dan zegt gij: laat de duivel komen, mijn vriend, en ik zal hem zijn bal terugkaatsen. De verzoeking komt; en langzamerhand zonder enige aarzeling wordt zij welkom, en het licht staat er als een dode getuige, zonder iets te zeggen, bij te kijken.

Het zou een goed **gebruik van** deze leer zijn, dat gij nauwkeurig acht geeft op de bewegingen uwer ziel, om het verstompte licht op te scherpen, om u te hoeden voor hoogmoed en zekerheid, en de toestand van uw hart goed na te gaan. Tracht de weg naar de bodem van uw hart te leren kennen. Werpt dikwijls het dieplood uit en ziet hoeveel vademen het diep is. Wanneer uw hart op des duivels tijd in de weer is, pakt dan uzelf schielijk aan, houdt de rechte weg, geeft nauw acht waar gij uw voetstappen zet, vreest en beeft, roept tot uw Steenrots, laat uw verstompte licht weer opscherpen.

Hoe zal ik hem weer aantrekken? Zij zegt dit, omdat het haar onmogelijk en onredelijk toeschijnt, evenals Jozef tot zijn meesteres zeide: „Hoe zou ik dit doen”? Hier is een geschil met beknorring. Zij wil zeggen: „Is dit niet een onredelijk verzoek van mijn Liefste, van mij te verlangen,

dat ik mijn voeten vuil zal maken, mijn zoet genot zal verliezen, en in de winternacht ongekleed zal opstaan? Is Hij niet een lastige Christus, zijn niet Zijn geboden ontijdig, kon Hij niet geklopt hebben eer de zon onderging, eer ik naar bed ging? Het is vreemd, dat die Christus van mij bediend moet worden tussen middernacht en het hanengekraai, wanneer andere mensen liggen te slapen.”

Wij zien hier dat sommige verzoekeningen begeerlijk, zuiver en zacht van vel zijn, ja heilig schijnende, schijnbaar redelijke, en fluwelen zonden, die ons zo aanstaan, dat zij schijnen te bewijzen, dat Christus een onnatuurlijke, barbaarse, lastige gast is, zo woest als een Turk of een Jood. Zulke redeneringen zullen zeggen: „Ik kan mij met die lastige ja's en neen's niet ophouden”; Hij zou de arme natuur de huid afvillen. Sommige verzoekeningen zijn van gering metaal, van lemen maaksel, ja zij zijn geheel grof, en rond gesponnen, en slecht geverfd. (Ezech. XIII : 10) „Daarom, ja daarom, dat zij Mijn volk verleiden, zeggende: Vrede, daar geen vrede is; en dat de een een lemen wand bouwt, en ziet, de anderen, die pleisteren met loze kalk.” De Profeten doodden de zielen, die anders geleefd zouden hebben voor handvollen gerst en stukken brood. Doch gewoonlijk heeft de satan goed gesponnen redenen aan zijn zijde, en de voornaamste, die veel geraas maakt, is de wereld om werelds genot, profijt, een warm zacht bed, goed met reukwerk doortrokken, en sierlijk opgemaakt. De duivel heeft de gordijnen dichtgetrokken, het huis schoon gemaakt, en de kamer rustig gehouden, opdat gij uw hoofd vol slaap kunt nemen; en dat alles wordt tegenover Christus gesteld, om Hem buiten te houden. Geen wonder, dat het warme bed de overhand behoudt over de Man. Een schotel moes toch had de overhand over Ezau, omdat het er begeerlijk uitzag. „Wat? ik heb honger; moet ik dan sterven? gij wilt mij over de waardigheid van mijn eerstgeboorterecht spreken, als een type van de hemel; doch beantwoordt mij deze vraag. Het eerstgeboorterecht zal wel voor zichzelf zorgen, terwijl de hongerige en uitgehongerde Ezau zijn ontbijt gebruikt.” Dit is sterk bij de hoer tegen

God en het zevende gebod: (Spr. VII : 17, 18) „Ik heb mijn leger met myrrhe, aloë en kaneel welriekende gemaakt. Kom, laat ons dronken worden van minnen tot de morgen toe; laat ons ons vrolijk maken in grote liefde.” De rover kent zijn redeneerkunde op zijn duimpje. Hij behoeft er niet naar te zoeken, als hij tegen God en het achtste gebod ingaat: (Spr. 1 : 13) „Alle kostelijk goed zullen wij vinden, onze huizen zullen wij met roof vullen.” Gij moet weten, dat het een aanmerkelijk teken van geheiligd licht is, wanneer men doof is voor alle redeneringen, die tegen Christus en Zijn Woord ingaan. Het vlees roept uit: Wat, mijn voeten bezoedelen, mijn plaats overgeven, mijn warm bed verlaten voor ik weet niet wat? Indien de Geest des Heeren in u is, antwoord dan: Wat, mijn consciëntie bezoedelen? Het is beter, dat ik in mijn bed lig te krijten, dan mijn ware vrede kwijt te raken en mijn Christus te verliezen. Een rede van goud was voor Paulus geen gouden rede, aangezien hij om Christus alle dingen schade en drek achtte te zijn. De netten en lijnen en het vistuig waren de discipelen geen stro waard, toen Christus zeide: „Volg Mij.” Gij, die vast zit aan uw lusten, wanneer Christus voorbij komt en roept: „Volg Mij”, en die dan uw touwen kunt verbreken als een verzengd stro, en Hem nalopen, gij hebt heldere ogen en een goed gezicht.

Doch hier is een vraag, die waard is opgelost te worden: Wat maakt het zo moeilijk voor ons, ook maar de diepte van het huis blootsvoets te gaan om Christus in te laten? De redenen zijn de volgende:

1. Ons licht is bedorven en kijkt zuur en schuins op Christus, en het ziet met vele ogen naar de wereld. Het zegt dan ook, wanneer Christus klopt: (1) Hij kan hier niet komen. (2) Ik betwijfel of het Christus is, die klopt; omdat ik hoop, dat Hij het niet is. (3) Ik moet leven. (4) Ik kan niet lijden. (5) Dit en dat zal mij overkomen als ik het doe. (6) Als ik Hem inlaat, dan zullen mijn begeerlijkheden er uit moeten. Mijn wil, mijn genegenheden en Hij zullen het nooit met elkander eens worden; zij zullen van elkander vlieden. Ja, de begeerlijkheden der mensen zijn waar hun

ogen moesten zijn, en hun ogen liggen aan hun voeten.

2. Deze is de eerste gelijk. De duivel heeft de wereld en haar vermaken geveerd. Dertig zilveren penningen werpen een schittering van gouden glans op Judas. Zijn licht zeide: Ik behoef daarover niet te treuren, of mij te bekommeren, laten de Farizeën mijn schrale Meester hebben, ik heb liever een goedgevulde beurs, dan mijn deel aan Hem. Kleuren en het purperen overtreksel der dingen, niet de dingen zelf, verblinden onze ogen.

3. Ons hart en onze genegenheden houden ons rustig in ons warme bed, zodat wij niet kunnen opstaan om Christus in te laten. Ja, verharding, de slechtste gelovige en de onverachtelijkste redetwister in de wereld, tekent ons alles voor, en wanneer wij dan voor de keuze worden geplaatst wat wij zullen doen, dan gaan wij raad vragen: Wat zegt gij er van, begeerlijkheid? wat is uw wil, wat kiest gij? eer, gemak, enz.; zeg mij, hoe denkt gij er over? Zal ik Hem inlaten? en dan horen wij de andere kant niet, voordat wij amen hebben gezegd. Doch, o geliefden, er is iets, dat genoemd wordt: „Beproeft alle dingen”; en beziet het nog eens, en vreest altijd, dat is hier zo nodig, opdat het overtreksel van alle dingen worde afgetrokken en gij alles kunt zien, wiens huid zwart, en wiens vel blank is.

„Hoe kan ik? hoe kan ik?” zo vraagt gij, Bruid; „hoe kan ik opstaan? hoe kan ik mijn rok weer aantrekken?” Ik zal het u zeggen hoe gij dat kunt. Breng uw benen en armen in beweging, hef uw ijsskoude vingers op. Het is een wonderlijke vraag, hoe een gezond sterk mens, die niet gebonden is, uit zijn bed kan opstaan. Beweeg u, werp de dekens van u af, en kom op de vloer. Indien de mensen hun licht vrij spel wilden laten, en onpartijdig en geestelijk over de wereld en haar begeerlijkheden wilden denken, die hun zachte bed zijn, dan zouden zij Christus opendoen. De mensen slapen maar op een bed van ijs. Het zal smelten door de hitte van de toorn Gods, en zij, en hun nachtedekking, en het bed, zullen doornat worden; neen, de mensen hebben reden dit bed beu te worden, dat beide te kort en te smal is. (Luk. XII: 20) „Gij dwaas, in deze nacht

zal men uw ziel van u afeisen"; (1 Cor. VII vers 31) „De gedaante dezer wereld gaat voorbij.” Is dit met een kort bed? Dwazen kunnen hun voeten niet omlaag krijgen.

(2). Is het niet dikwijls hard, ja zo hard, dat Achitofel, een raadsheer van de koning, die toch wel een goed opgemaakt bed zal hebben gehad, er geen oog in kon dichtdoen? Hij sprong over de beddeplank, en hing zich op, en plofte neer in de hel.

(3). Ja, koud, koud liggen zij, de dekens glijden alle over de rand van het bed, wanneer de voortreffelijken (Jer. XIV vers 3) geen dronk waters kunnen krijgen. Nebukadnezar, die over vele koninkrijken regeerde, werd uit die alle uitgezet, en uit de mensen verstoten, en at gras als de ossen (Dan. IV : 33). Hier zijn smalle lakens en een koud bed.

(4). Zij, die hier hebben liggen snorken en slapen, worden door de Heere uit hun bed getrokken en zij laten vuile lakens achter: (Job XX: 6) „Hoewel de hoogheid des huichelaars tot de hemel toe opklom” — een flink en goed opgemaakt bed — toch (vers 7) „zal hij gelijk zijn drek in eeuwigheid vergaan.” Zijn dat geen vuile dekens? (Spr. X vers 7) „De gedachtenis der goddelozen zal verrotten.” Wanneer hij weg is, zal zijn naam een slechte reuk achterlaten. Het zou dan goed zijn, dat allen, die in dit bed slapen, wilden wakker worden en opstaan, en rust zoeken voor hun zielen, anders zal God drie scherpgetande handen zenden: de duivel, de dood en het oordeel, om hen van hun bed af te trekken. En wanneer „de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden” (2 Petrus 111 : 10) zullen zij, die het warmst en het zachtst liggen, en gezond slapen, ja zij, hun beddegoed en het stro uit hun bed, in brand gestoken en hun bed tot as verbrand worden.

Mijn Liefste trok Zijn hand van het gat der deur. Eng. overz. **Mijn Liefste stak Zijn hand door het gat der deur.** Dat is, met de uitwendige bediening van het Woord. Hij stak Zijn hand, dat is Zijn Geest, in het gat van mijn hart (Hand. XI: 21; Ezech. 111 : 13; Luk. XI:20), om een wijder gat te maken. Ik beken, dat dit insteken van de hand van Christus in het sleutelgat van ons hart beter ge-

voeld dan besproken kan worden. Maar het is dit: toen Christus Zijn stem door de deur deed horen, bracht dat geen verandering teweeg, en daarom liet Hij Zijn hand op Zijn spreken volgen. Hij gaf met de hand Zijns Geestes zulk een slag, dat het bed, en het huis, en alles schudde, en de deur op de grond viel. Wie weet dit niet, die het werken van Christus kent, dat, wanneer Christus spreekt, Zijn Geest een ontroering en zulk een gloeien in het hart zal teweegbrengen, dat zij zullen ervaren dat Zijn zachte hand hun koude hart wrijft? Wanneer een sleutel en het slot verroest zijn, wrijven wij olie op het roestige gedeelte. Wanneer Christus komt neemt Hij de sleutel, het slot draait naar wens, en Hij neemt de wil en de genegenheden in Zijn hand en maakt die glad met Zijn vijl. (Phil. 111 : 12) „Ik ben van Christus gegrepen”; (Luk. XXIV : 32) „Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak”; (Hoogl. 11 : 4) „Hij voert mij in het wijnhuis”. Dit was een ruk van Christus, die haar bij de schouders greep, en in des Konings provisiekamer bracht. Hierin zijn twee werkingen.

De een van het woord, dat Christus schone, blanke en rode aangezicht met bekorende en zielverlustigende woorden uitschildert; dit is een zedelijk juk.

En bovendien is er een wezenlijke werking van de hand des Geestes, die met al zijn tien vingers het slot behandelt, en Christus met diepe letters in de ziel stempelt. Evenals er twee werkingen zijn bij het vangen van een vis: het aas, dat hem bekoort en verschalkt met de hoop op voedsel; dit is als de werking van het woord, dat het lokaas van Christus is. Doch wanneer Hij ons op het droge heeft, wanneer de vis de haak in de bek heeft, is er een wezenlijke handeling van de visser, die de vis optrekt en aan land haalt, terwijl hij door de haak bloedende springt, en heen en weer schiet, en spartelt. Dit heeft overeenkomst met het krachtig halen en trekken des Heiligen Geestes van de ziel in al de genegenheden, zodat de ziel blijdschap, vertroosting, verlustiging, en begeerte gevoelt, wanneer zij verlangt, gelooft, knabbelt en bijt in het lokaas van Christus.

koude winternacht, met Zijn natte hoofd en Zijn bevroren haar aan de deuren mijns harten heeft gestaan. O luie el-lendeling die ik ben, die met kon opstaan om Hem in te laten. Wij zien, dat er in waar berouw veel droefheid is: (Luk. VII : 38) Eén vrouw liet zoveel tranen, dat zij Christus' voeten met haar tranen nat maakte. Daar is geen karigheid in droefheid. (Ezech. VII : 16) „En hun ont-komenden zullen wel ontkomen, maar zij zullen op de bergen zijn, zij zullen zijn gelijk duiven der dalen kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid.” (Hos. XI: 11) „Zij zullen bevende aankomen als een vogelke uit Egypte, en als een duif uit den lande van Assur”; terwijl zij met be-rouw achter de Heere aankomen. (Zach. XII: 10) „Zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enige zoon, en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene.” (Jer. XXXI : 19) „Nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt.” Toen Ephraïm zich beklaagde, deed hij dit als iemand, die zeer bedroefd was, dat hij de Heere beledigd had.

Dit bestraft hen, die er evenveel van weten wat het be-tekent, ontroerde ingewanden te hebben om het verlies van Christus, als zij weten van een grote vrijstad aan de andere zijde van de maan. Zij hebben nooit natte wangen, noch een bedroefd hart om Christus gehad. Zij zeggen het **niet** met woorden, maar zij denken met hun hart: Als Christus mij voorbij gaat en heerszuchtig is, zal ik het wel buiten Hem stellen. Als het Evangelie ons verlaat, zullen wij de oude wet en de goede oude vrolijke wereld weer krijgen. Laat ik hier, tot vertroosting van hen, die smart dragen over het natte en ijskoude hoofd van Christus, en Zijn be-vroren haar en hoofd wel in hun schoot zouden willen leggen, om het te ontdooien en te verwarmen, zeggen, dat zij daarin een ontwijfelbaar kenmerk hebben van de liefde van Christus, en dat zij Zijn zuster en Zijn volmaakte zijn.

Doch welke mate van droefheid wordt vereist in hen, wier ingewand ontroerd is, omdat zij Christus buiten heb-ben laten staan? Ik antwoord, dat dit inderdaad een nood-

zakelijke vraag is, omdat velen zich hier bedriegen, en een droefheid hebben, die niet zo hoog kan rijzen, dat hun ingewanden in hen omkeren wegens het buiten houden van Christus, en het verwaarlozen van Zijn roeping. Daarom

1. Past op, dat uw droefheid niet te weinig is, of geen betere grond heeft dan vrees voor slagen en dus niet voortvloeit uit liefde tot Hem tegen Wie gij hebt gezondigd. De duivel kan op een Achab aankomen met een geknal van droefheid, evenals het schot van een propenschietter; doch dat was geen vernederende droefheid. Ware droefheid veroetmoedigt een mens zó,

(1) Dat hij niet langer durft boeleren en met de mestkar rijden, in, evenals Achab, te blijven zondigen als tevoren.

(2) Waarachtige droefheid, die vernedert, gaat gepaard met een hartelijk voornemen om in Christus in te komen, al zou Hij hem bewusteloos slaan, evenals de bloedvloeien-de vrouw, die vrezende en bevende tot Christus kwam.

(3) Het gat, dat in het hart is gemaakt, is alleen ontstaan door de zonde, en dit brengt een walging van onszelf voort: (Ezech. XX: 43) „Daar zult gij dan gedenken aan uw wegen, en aan alle uwe handelingen, waarmede gij u verontreinigd hebt, en gij zult van uzelf een walging hebben over alle uwe boosheden, die gij gedaan hebt.”

(4) Ware droefheid doet naar de Heere zoeken, evenals hier de Kerk doet, die opstaat en haar Liefste naroept. Zij, die onder Petrus bekeerd werden, (Hand. 11 : 37) werden verslagen in hun harten, en zeiden: „Wat zullen wij doen, mannen broeders?”

2. Sommigen menen, dat zij recht handelen als zij bovenmate bedroefd zijn over de zonde, en er zo iets van zichzelf bij doen. Doch God vraagt niet meer van u, dan dat gij uw ziel van hoogmoed ontledigt, opdat Christus met Zijn volle vat moge inkomen om haar te vullen. Meent niet, dat gij Gods welwillendheid met uw tranen kunt kopen, alsof uw droefheid een vette maaltijd voor God zou zijn. Sommigen gaan hier zover, dat zij meer willen geven dan zij schuldig zijn, en God een overlopende maat willen geven; evenals een hartelijke koopman, die gaarne de naam

heeft, dat hij „**een** goede kerel” is, en ruim meet en royaal weegt, en altijd wat toegeeft. Neen —

1) Ziet toe, wanneer gij te dicht bij de rand van **de** dijk komt, daar is een gapende hel. Houdt uw hand in, het is nu tijd, om uw hart in te tomen.

(2) Wanneer gij iets van de reuk van het bloed en de verdiensten des **Heeren** ontdekt, dan is het tijd om op te zien en te glimlachen van blijdschap.

(3) Wanneer het verlangen en de honger naar Christus u pijn doen en treurig maken, ziet dan uit naar een Zalig-maker. Het kwaad van veel treuren en klagen is, ten eerste, dat het klinkklare **paperij** is. God beschouwt die boetedoening van uw tranen niet als iets, dat gij Hem toebrengt. Gij ziet niet, dat gij voedsel geeft aan eigen verdiensten. Ten tweede: het zal de weg banen voor hoogmoed. Wanneer er water uit het vat gaat, komt er lucht in. Wanneer er veel tranen wegelopen, komt er een opgeblazene verwaandheid binnen: „**Ik** ben er zeker van, dat moet God wel aangenaam zijn. Nu is Hij mijn schuldenaar.” Terwijl men naar een verkoelende ootmoedigheid uitziert, stopt de duivel ongemerkt een hete kool van hoogmoed in de hand. De mensen zien niet, dat God een ons of twee droefheid zal onthouden, opdat gij bedroefd moogt zijn, omdat gij met bedroefd genoeg zijt. Indien er wind inkwam, zou het opnieuw opborrelen. Ten derde: Het is de weg des satans om ons te doen wanhopen, en hij leidt ons langs de weg van Christus naar de plaats waar hij zelf woont, want hij is zelf een wanhopende en bevende duivel.

Doch hier schijnt zich een moeilijkheid **op** te doen. Droefheid naar Christus ontstaat uit onze liefde tot Christus, dus moeten wij zoveel droefheid naar Hem hebben over ons verliezen van Hem, als wij liefde tot Hem hebben. Wij zijn Hem met ons ganse hart en in de hoogste mate liefde verschuldigd, dus moet ook onze droefheid naar Hem **daarmede** overeenkomen.

Antwoord. Dit argument zou van kracht zijn, als de heiligen Christus geheel en al verloren hadden; doch zij hebben altijd een streng in hun handen. Bovendien, al is

dit zo, dat droefheid wegens de afwezigheid van Christus uit de liefde tot Hem ontstaat, dan volgt daaruit nog niet, dat liefde en droefheid van dezelfde lengte en breedte moeten zijn. Blijdschap en liefde worden in de hoogste mate geboden omdat er geen gevaar is in overmaat van blijdschap. Er is ook geen gevaar, dat de liefde zich zo ver en wijd uitstrekt, dat zij uit het lid schiet en een spier verrekt. Doch er is wel gevaar in overmaat van droefheid, omdat wanhoop aan droefheid grenst, en zo zijn een vriend en een vijand naast elkander wonende burenen.

3. Ik sluit dit punt met dit noodzakelijk wachtwoord, dat wij ons wachten voor onze te hoog gestemde aandoeeningen; zij veroorzaken dikwijls verwarring. Wanneer wij al te bedroefd zijn over Christus' natte hoofd, is het iets bijzonders als het geloof niet in zwijm valt, en de blijdschap niet vermagert en verwelkt, omdat de droefheid dik en vet is. Wanneer de belofte inkomt, en de droefheid uitdrijft, en ik een toeknik van Zijn aangezicht mag krijgen, zoals het mij opnieuw geopenbaard is, dan zal ik bereid zijn mij in een bedeling te schikken, en niet meer treuren; en daar ben ik, voor ik het gewaar werd, reeds verstrikt en verward in vleselijke gerustheid. Het gaat hiermede als met een kind, dat twee grote appelen in zijn kleine hand houdt, terwijl hij de ene aanvat, rolt de andere over de grond.

Ik stond op om mijn Liefste open te doen. Inwendige droefheid maakt, dat de Bruid Christus gaat zoeken. Waarom stond zij niet op om Hem open te doen toen Hij sprak, en lieflijk klopte, en riep: „Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendinne, Mijn duif, Mijn volmaakte?” Dat zijn woorden, die een hart van steen zouden ontroeren, en zij brachten ook ongetwijfeld toen Hij sprak, een gevoelige ontroering bij haar teweeg; maar het geloof was zwak. Daarom maakte zij zich op om te gehoorzamen toen Christus van de deur weggegaan en zij verlaten was, want gehoorzaamheid is vlugger en krachtiger onder geloof, en honger, en afwezigheid, dan onder gevoel en tegenwoordigheid. Gevoel, of roeringen bij het horen van het Woord, zullen ons week, loom en traag maken, terwijl het geloof,

dat met veel tegenstand heeft te kampen, ons ijverig en werkzaam maakt en ons tot doen aanzet. In het geloof voeden wij, in zekere mate, Christus; in gevoel en tegenwoordigheid voeden wij onszelf. In het gevoelen nemen wij tot ons; in het geloven geven wij uit; en gewaarwording maakt ons dikwijls lui. Terwijl het kind een appel eet legt het zijn boek opzij. Doch of de Bruid gevoelig werd aangedaan, toen Christus sprak en klopte, of niet, toch houdt de leer stand, dat wij, wanneer Christus ophoudt met in Zijn woord te spreken, en Hij voor ons gevoelen afwezig is, dikwijls zeer ootmoedig zijn in ons doen en in Hem te zoeken. Wanneer Christus òf niet antwoordt, òf harde antwoorden geeft, dan is de Kananese vrouw het ijverigst in tot Christus te roepen, en Hem te blijven naroeppen, Hem na te lopen, op haar knieën te aanbidden, de zaak met vuur en kracht van rede te verdedigen, om haar begeerten vervuld te krijgen. Zo ook Zijn Kerk, als zij Hem verloren had; (Hoogl. 111) zij staat op, en zoekt, en zoekt nog eens in de straten en wijken der stad: Wachter, goede wachter, hebt gij Dien gezien, Die mijn ziel lief heeft? Zo was het ook met Maria Magdalena toen zij haar Heere kwijt was: Engelen, hebt gij Hem gezien? Hovenier, hebt gij Hem weggenomen? Graf, hebt gij Hem? Wij dwazen, kunnen klagen: Hij is weg. Foei! Nu is alles weg. Foei! zegt gij: Hij is weg. Wat zal ik doen? en gij schreeuwt alsof gij moet verhongeren. Maar als gij Hem naarstig zoekt, zult gij er nu beter aan toe zijn dan wanneer gij met Zijn tegenwoordigheid getroeteld en op Zijn nabijheid onthaald werd.

Ik stond op om mijn Liefste open te doen. Na een afwijzing van Christus begint het kind van God bezwaard te worden. Zij had een kort en harteloos antwoord gegeven. Nu is zij bedroefd over het antwoord, dat zij Hem gaf, en zij kan niet langer in haar warme bed blijven liggen. Nadat de heiligen en Christus van elkander af zijn, en moeite hebben gehad, blijf dan eens tien dagen bij Hem weg als gij kunt. Nadat gij Christus met een ruw en scherp woord hebt afgewezen, is er een knoop in de consciëntie gekomen, zodat gij Christus niet zolang kunt blijven afwijzen. De

consciëntie is gaan spreken: Schaam je, waar is nu de liefde, waar het medelijden, dat gij Christus niet wilt inlaten wanneer Hij in de koude nacht aan de deur staat? Terwijl Hij klopte stak er al die tijd een scherpe doorn of splinter in haar consciëntie. Ik weet wel, dat er somtijds na het zondigen veel dodigheid in de heiligen is, en een voornemen om het nog een dag of wat langer vol te houden; doch gewoonlijk wordt men daarna bij de oren getrokken en roept de Geest Gods: Dit gaat niet goed; ga weer naar huis.

In de goddelozen is er na het zondigen niet weinig valse vrede, en hun hart zegt hartelijk: „Zo zij het”, en „amen”, op alles wat zij hebben gedaan. Nadat Izebel de onschuldige Naboth had gedood, zeide zij tot haar man: „Sta op, bezit de wijngaard van Naboth de Jizreëliter erfelijk, die hij u weigerde om geld te geven.” Dit sprak zij met scherpte, en zij genoot er hartelijk van. Zij wilde zeggen: Ik heb Naboth goede manieren geleerd, wat het is een goede buurman voor zijn vorst te zijn, en met zijn koning zaken te doen. Hij wilde zijn wijngaard niet voor geld geven, neem hem nu om niet. Hier is Izebel's „zo zij het”, en haar zegel „f link gedaan”, op de moord gezet. Toen de oversten Christus hadden gekruisigd, en een grote steen voor de deur van het graf gewenteld was, zeiden zij tot Pilatus: „Heer, wij zijn indachtig, dat deze verleider nog levende gezegd heeft, dat Hij na drie dagen zal opstaan”; zij noemen de vermoorde Man, terwijl Hij onder een koude steen in Zijn graf ligt, „een verleider”. Zij zeggen, dat zij geen haar spijt hebben van alles wat zij hebben gedaan. Ik ontdek, dat de goddelozen somtijds na hun zonde, als een oud vermoeid paard na een lange reis kreupel zullen lopen en mank gaan. Hun consciëntie beurt als het ware haar ene voet op, maar durft beide voeten niet flink op de grond zeten. Zo zijn zij echter niet elke dag gesteld, maar dat is meer, dat zij hun zondagse pak aan hebben, en plotseling worden wakker geschud. Dan zal een Kaïn weer gaan slapen, en hij laat God en zijn zieke consciëntie achter, en gaat een stad bouwen. Beproeft dan hoe uw consciëntie

zich houdt, als gij Christus hebt verstoten. Indien gij hinkende naar huis gaat om weer bij Christus te komen, en weer als uitgehongerd met begerige blik naar Hem uitziet; als uw consciëntie u knaagt en u pijn doet, om weer thuis te mogen komen, omdat gij in het gebied des satans buiten uw element zijt; als noch het land, noch de lucht, u bevalt, maar gij weer naar huis toe moet, dat is een goed teken. Gij behoeft er nog geen al te slechte gedachten over te hebben, al zegt het luie vlees: (1) Gij behoeft nu nog niet op te staan, om Christus open te doen; het is nog te vroeg. De dag is nog lang. (2) Het is een koude nacht. (3) Het is een onredelijk verzoek. (4) Het is een ontijdig en hard bevel. (5) Geef Hem geen weigering, maar stel het een poosje uit, er blijven nog dagen genoeg over. Al brengt het vlees al deze dingen in, als gij toch al die uitvluchten doorziet, en niets dan doornen op uw weg kunt vinden, zolang gij niet tot uw vorige Man wederkeert (Hosea II vers 7), dan zult gij weer terechtkomen, en Christus en gij zullen zeker weer bij elkaar komen.

Mijn handen drupten van myrrhe, en mijn vingers van vloeiende myrrhe, op de handhaven des slots. Dat is: de Heere liet de reuk Zijner woorden achter, die van Zijn lippen vloeiden als druppende myrrhe (Hoogl. V : 13); even welriekend als myrrhe, die gebruikt werd voor de bereiding der heilige olie van het heiligdom (Exodus XXX : 23). En dat niet alleen, maar ook een geur van de krachtdadige werking Zijner genade werd achtergelaten op het slot van mijn hart, mijn wil, en mijn toestemming, waardoor mijn handen, dat is, mijn daden, een lieflijke geur verspreiden. Wij zien, dat Christus, wanneer Hij is weggegaan, een **zoete** gestalte van gehoorzaamheid achterlaat, die Zijn werk zal doen. Zijn genade wreef en schuurde het slot, waardoor het gemakkelijk en licht losdraaide. Overal waar de vingers van Christus komen laten zij druppels genade achter. Als Hij weggaat laat Hij een onderpand achter. Waar Christus komt, kan men de afdruk van Zijn voeten onderscheiden. Na de vloed, wanneer het tij weer is ingegaan, heeft de zee aan de kust op het hoogste punt, dat zij heeft bereikt

een witte streep schuim achtergelaten, welke ons doet zien, dat de zee tot dat punt is gekomen, en niet verder. (Luk. XXIV : 32) „Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op de weg?” Christus kan plotseling bij u komen in een rukwind, onder de preek, en door het venster uwer ziel een kool inwerpen, en die daar rokende achterlaten, terwijl Hij weer stilletjes weggaat.

Hij kan een liefdepijl afschieten, die tussen de veren indringt, en Zelf snel weglopen, zeggende: Hier is een been voor u om op te knauwen. En met dit alles is Hijzelf, in de blijdschap Zijner nabijheid, weer weg; alleen heeft Hij het een of ander teken achtergelaten; hetzij de knagende worm van geweldige honger, die van de ene zijde tot de andere zijde schijnt te zullen doorvreten, òf enige geloofswerkzaamheid, òf een droefheid naar God. Dan beziet gij Christus geheel verkeerd, die Christus en Zijn genade beperkt tot het lopen van een zandloper, en tot de tijd der prediking, en tot eten en drinken. Hij kan met Zijn hand werken, wanneer Hijzelf afwezig is; het prediken is de zaaitijd, en zaaien en oogsten, ja de zaaitijd en de groeitijd zijn niet altijd tegelijk. Ergert u met, ontsteekt u niet, omdat Hij niet altijd de deur opendoet, wanneer Hij klopt. Dankt God voor de reuk van Christus wanneer gij Hemzelf niet kunt krijgen. O, zegt gij, ik zou Hemzelf liever hebben dan de reuk van Hem. Wie zou u dat ten kwade kunnen duiden? Ik weet wel, dat gij liever twintig duizend goudstukken hebt, dan een paar. Maar gij krijgt voor het ogenblik niet meer. Zijt dan dankbaar voor hetgeen gij krijgt en besteedt dat goed, en blijft wachten.

Ik deed mijn Liefste open; maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgedaan. Op de droefheid over met te hebben opengedaan, volgt een- verdere mate van berouw over het niet open doen; want wanneer zij het doet, is Hij tot haar grote droefheid weggegaan, Hij heeft zich verwijderd. Dit volgt gewoonlijk op ons weigeren om Christus in te laten, dat Hij Zijns wegs gaat, en dat is een droevige tijding. Ga nu in uw warme bed liggen, geef nu uw luie spieren rust, en strek uw tere voeten uit; gij kondt wegens

de koude uw voeten niet bezoedelen, en nu zijt gij uw Heere kwijt. Ziet dan wat een ongelijk gij uw Heere aan- doet onder verlating. Wij kunnen klagen en al de schuld op Christus leggen, en zeggen: O liefdeloze Christus. Neen, leg al de schuld maar op uzelf, en zeg: Liefdeloze dwaas, die ik ben, die Hem aan de deur het staan, terwijl Zijn hoofd vervuld was met dauw, en Zijn haarlokken met nachtdruppen, nat en ijskoud. Hij klopte en gij wilde Hem niet inlaten. Dat is uw verdiende loon, dat gij nu klopt en Hij u laat staan.

Gebruik. Neemt dan wat gij van Christus kunt krijgen terwijl gij Hem hebt. Wij maken geen gebruik van onze markt en raken onze Heere kwijt in het gedrang, en be- Schuldigen Hem van onrecht, inplaats van onszelf. Door te weigeren Christus in te laten halen wij onszelf drie grote kwaden op de hals:

1. Wij worden gepijnigd **met** hongerige begeerten, en wij trekken aan het Woord en de sacramenten als een hong- rig kind, dat aan droge borsten zuigt, en Christus wil geen mondvul melk uit Zijn borsten laten lopen. Dit komt omdat wij ons tij van Christus niet hebben waargenomen, evenals in Hosea V : 6: „Met hun schapen en met hun runderen zullen zij dan gaan om de Heere te zoeken, maar met vin- den; Hij heeft Zich van hen onttrokken. Zij hebben trou- welooslijk gehandeld tegen de Heere.”

2. Wij verliezen de vermeerdering van ons geloof, onze blijdschap en vrede, en vele genade, want wij denken, dat Christus met ledige handen aan onze deur staat te kloppen, en dat Hij, wanneer Hij komt, niets met Zich medebrengt. Neen, dit is een oordeel, dat Christus Zijn plaats nauwelijks waardig is.

3. Wij verliezen op een bijzondere wijze blijdschap en troost. Verdriet en bestrijdingen vervullen het hart. Wan- neer de man gestorven en begraven is, zal 't het hart der vrouw opnieuw doen bloeden van droefheid als zij zijn kleren ziet. De herinnering hoe de Heere aan de deur stond te roepen: „Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn liefste, Mijn duif”, en uw hardnekkige weigering om Hem in te laten,

is het kleet van de afwezigen en begraven Christus. De gedachte aan Zijn liefdelijk gelaat, dat gij eens zaagt, aan Zijn lieve stem, de gij eens hoorde, is het bloeden van een doorstokene en verwonde ziel, die door droefheid doorpriemd is.

„**Mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken**”; òf, mijn ziel ging uit, als in Gen. XXXV : 18: „En als haar ziel uitging”; òf, mijn ziel viel in onmacht; ik viel in zwijm, vanwege Zijn vragen. Doch hoe viel zij in zwijm toen Hij sprak? Want toen Hij klopte en sprak gaf zij Hem een bits antwoord, dat zij niet de breedte van een huis, op blote voeten wilde gaan om Hem in te laten. Ik houd het er voor, dat dit haar verwond en bezwijmend hart te kennen geeft, toen zij de laatste klop van Christus op de deur en Zijn laatste toornige woord hoorde, evenals dat woord van Christus tot Zijn slaperige discipelen: „**Slaapt nu voort, en rust**”; slaap maar door, Ik zal wel een ander nachtverblijf vinden. En bovendien, de herinnering van Zijn liefderijke woorden, en hoe haar lieve Zaligmaker en Man over Zijn dierbaar hoofd klaagde in de koude, ruwe en stormachtige nachtlucht. Dit bracht zulk een bezwijming teweeg, dat haar ziel van droefheid uit haar uitging. Wij zien, dat, wanneer de heiligen gedenken aan de lieflijke beloften en de schone aanbiedingen van Christus, en bovendien aan hun ongeloof en ongehoorzaamheid, dit een wroeging der consciëntie is en een worm, die tot aan het been knaagt, waardoor het hart bloedt en bezwijkt. Dit is dan een diepe, brandende, bloedende wond der consciëntie, als zij gedacht hoe haar Heere sprak en zij Hem afwees, want de consciëntie is de twee voeten der ziel.

Wanneer de consciëntie zich aan een steen heeft gestoten, en een been heeft gebroken, gaat de ziel mank, en dit is pijnlijk en veroorzaakt een flauwte. De mensen weten niet hoe gevaarlijk het is als een hoofdader, die op het hart of de lever zit, getroffen wordt, en toch kan een kleine stoot daar onmiddellijk de dood ten gevolge hebben. De consciëntie is de hoofdader der ziel, en is verbonden aan het leven der nieuwe geboorte. Veroorzaak een bloedende

wond in deze ader door het wegzenden van Christus zonder dat Hij Zijn boodschap heeft kunnen doen, en het is honderd tegen een als men hiervan niet doodbloedt; ook is de pijn zo smartelijk, dat men daarvan in zwijm valt, en in een flauwte is de mens tussen leven en dood. Deze krankheid en bezwijming zijn een geringe zaak voor de toeschouwers. Het is gemakkelijk aan het strand te staan, en de zwemmer, die in gevaar is van te verdrinken, met de stroming te zien worstelen. Doch het geloof der Kerk is nu op het punt geweest het op te geven. Het geloof en de gewaarwording zijn in zulke gevallen taai. Het eerste woord toch van een ontroerde consciëntie is: „Hij is weg”, en het geloof kan zeggen: „Leugenaar, Hij is niet weg.” De gewaarwording zegt: (Ps. LXXVII : 10) „Hij heeft vergeten genadig te zijn”, en het geloof zegt: „Gij liegt, dit krenkt mij (Eng. Overz.), „dit is mijn zwakheid.” Dit moest ons leren zeer vriendelijk met een tedere consciëntie om te gaan en die te liefkozen, en er afkerig van te zijn er door de een of andere grote schuld een rad van te breken, of haar te wonden door zekerheid, onboetvaardigheid, en de verwaarlozing van een schoon aanbod. Wij kunnen spoedig door een roekeloze of plotselinge daad de consciëntie verwonden, maar niemand in de hemel of op aarde kan het bloed stelpen dan alleen Jezus Christus. Indien de onzichtbare Christus het hoofd der Kerk in haar bezwijming niet had ondersteund, dan was het zeker haar dood geweest.

Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik riep Hem, doch Hij antwoordde mij niet. Dan behoren wij, onder verlaten zijnde, te zoeken. Christus is nu Zijns wegs gegaan, doch de Kerk maakt zich op om naar Hem te vragen. Petrus kwam de derde dag na zijn verloochening tot het graf om naar zijn Heere Christus te zoeken. De verloren zoon begint, nadat hij lang had omgezworven, toch weer naar huis te verlangen en te overdenken, dat hij van het huis zijns vaders af is. Zo wordt de vervallen Kerk in Hos. XIV :2 geboden, dat zij zich moet bekeren en weer naar huis gaan, en zij neemt die woorden met haar, en zegt: „Neem weg

alle ongerechtigheid en neem ons genadiglijk aan” (Eng. Overz.) Zo ook (Jer. XXXI : 18, 19) Ephraïm, getuchtigd en uit zijns vaders huis gezet zijnde, keert wenende en met betraande ogen weer naar huis, en zegt: „Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn.”

Wanneer de heiligen buiten Gods huis gezet zijn, besluiten zij nooit weer uitvluchten te zoeken, maar zich bij Gods huis neer te leggen, en bij Zijn deur te blijven, en aan deur en venster te weeklagen, te wenen en te huilen, totdat God Zich over hen ontfermt en hen binnenroept. Wanneer de goddelozen van God verstoten worden, zijn zij evenals de dienstknecht, die de dienst wordt opgezegd, en die een nieuwe heer zoekt; of als de schipbreukeling, die, ziende dat het schip zal vergaan en op het punt is van te zinken, besluit het te verlaten en gaat zwemmen, ten doel hebbende, dat armen en benen hem als schip zullen dienen en hem aan wal brengen. Ik houd er niet van, dat mensen, die God kwijt zijn, besluiten een nieuwe meester te zoeken, en wanneer Christus hun een gebroken schip schijnt te zijn, gaan zwemmen om een andere rots te zoeken.

Doch hier doen zich twee tegenwerpingen op: (1) God wil de mijne met zijn, hoe kan ik dan de Zijne wezen?

Antwoord. Het geloof zal u hier het halve verbond aanbieden, en **zeggen: Heere**, al wilt Gij mijn Vader met zijn, dan wil ik toch voor eeuwig Uw kind zijn; al wilt Gij mijn God met zijn, dan wil ik toch voor eeuwig een van Uw verbondsvolk zijn. Wij moeten, wanneer wij naar ons gevoelen uitgestoten zijn, ons aan een **weinigje** vasthouden. Welgelukzalig is die mens, die God met kan doden, en gelukkig is hij, die zijn Vader niet kan verlaten. (2) Ik heb gezondigd. Zal ik weer in mijn schuldigheid naar huis gaan?

Antwoord. Gij kunt maar één van twee wegen gaan. Laat mij met u eens redeneren, die zeggen, dat het voor een schuldig mens de dood is tot God te gaan. Nu, ik zal het u laten -houden, maar ik wil niet toegeven, dat het de dood is; doch het is een grotere dood, weg te blijven. Er

zijn vuur en water vóór u. Gij wordt gedreven om in een van die beide te lopen, òf in het water, òf in het vuur. Gij moet tussen die twee doden kiezen, maar een van die twee zal u het leven kosten. Gij kiest de lichtste dood, en niet de zwaarste. Nadat gij van God zijt uitgestoten, bij Hem weg te blijven is vuur, en de zwaarste dood. Vermijdt die door naar de bloedende wonden van Christus te kruipen. Al zou Christus u doden om naar uw hart te spreken, al is dat de dood, het is maar water en geen vuur; de kleine dood en niet de grote.

2. Wanneer alles voorbij is, is 't het leven, en alleen het leven, na uitgestoten te zijn tot God te gaan. Vreest niet, Hij zal u niet doden. Dwazen! die Christus doodden en Hem een plaats gaven bij de moordenaars. De duivel is een valse leugenaar, want Christus is een Zaligmaker van zondaren.

Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet. Een vreselijke en zware verzoeking: (Klaagl. III:8) „Ook wanneer ik roep en schreeuw sluit Hij de oren voor mijn gebed.” Waar is nu Zijn belofte: (Spr. VIII : 17) „Die Mij vroeg zoeken zullen Mij vinden?” (Jes. LXV : 24) „En het zal geschieden eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl dat zij nog spreken, zo zal Ik horen.” En nu, hier is zoeken en geen vinden, roepen en geen antwoorden. Wij mogen hier zeggen, dat alle marktdagen niet gelijk zijn. De prediking van deze leer wordt dagelijks door de heilige waarheid bevonden. Laat bevinding de predikstoel zijn. Toen Christus driemaal achtereen om dezelfde zaken bad: „Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan”, betrad Christus deze vreemden weg; de beide eerste malen kreeg Christus naar de gewaarwording Zijner ziel geen antwoord. Er is in deze leer meer noodzaak om de mens te troosten, dan te bewijzen, dat het waar is. De grond moet toebereid, en alles beantwoord worden, dat met mogelijkheid gezegd kan worden.

Ten eerste. God zal naar onze mening Zijn belofte in verzoeking brengen. Zal de belofte er dan niet als hongerig uitzien? Een worm zal aan de wortel ener plant knagen

en knabbelen, waardoor zij aan de ene zijde zal achteruitgaan, en kwijnen, en van kleur veranderen; en nochtans leeft zij, en heeft geen gebrek aan sap in de wortel. Ditzelfde is toch duidelijk: Onze Heere zal, naar wij menen, Zijn woord der belofte in verzoeking brengen, en toch is de belofte levend. „In Izak zal u het zaad genoemd worden (Rom. IX : 7); dit is het woord der belofte, en nochtans zegt de Heere: (Gen. XXII : 2) „Abraham, neem nu uw zoon, uw enige, die gij liefhebt, Izak, en ga heen naar het land Moria, en offer hem aldaar tot een brandoffer.” Er knaagt een worm aan de wortel der belofte. De belofte verwelkt aan de ene zijde. Dit staat het geloof van Abraham pijnlijk in de weg. Zo zegt onze Heere tot Zijn discipelen: (Luk. XXI : 18) „Niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan.” En toch kwelt Herodes de gemeente, (Hand. XII : 2) en Jacobus zijn haar en zijn hoofd worden beiden afgeslagen en vallen op de aarde. Zo werd het geloof van de apostelen als met touwen gebonden: Christus zegt, dat de poorten der hel Zijn gemeente niet zullen overweldigen, en toch zegt Zijn Kerk nu nog, wat zij lang geleden zeide: (Jer. VIII : 20) „De oogst is voorbijgegaan, de zomer is ten einde; nog zijn wij niet verlost.” De Heere staat toe te zien, en houdt er het oog op, dat alles eerlijk toegaat, en „wij worden de ganse dag gedood.” Is hier niet, naar het ons toeschijnt, een verwelkte en verdroogde belofte? Wat moet hier dan worden gedaan? Ik antwoord: Laat het geloof niet alleen op een waggelende belofte steunen (want als de belofte Gods valt, dan is het niet van veel gewicht, al is het, dat ook uw beetje geloof de teugels uit de hand vallen) maar laat uw geloof ook steunen op de verzoeking zelf als op een gewoon en bijzonder werk **Gods**. Wanneer de eer Gods daaraan verpand is, dat Hij Zijn Kerk zal zaligmaken, dan zal Hij komen en Zijn pand inlossen; en wanneer gij gestreden hebt totdat gij niet meer kunt, en uw geloof aan de laatste druppel toe is, dan kan Hij komen en zeggen: Arme stumper, blijf hier staan, en veeg het bloed van u af, en zie op Mij, en Ik zal het uitvechten.

Ik zal verscheidene tegenwerpingen beantwoorden.

Tegenwerping 1. Ik ben zo geneigd los te laten wat ik gegrepen heb, en mij wegens zwakheid over te geven.

Antwoord. Dat geloof is geen geloof, dat aan vleeselijke vrezen toegeeft. Het geloof moet zijn als die goede worstelaar, die op zijn rug lag maar zijn greep niet losliet; evenals een man, die verdronk met een struik in zijn hand. Als gij hier sterft, sterf dan met een belofte in uw vuist, en Christus in uw armen; en zo zwak uw vlees is, zo geestelijk halsstarrig moet gij bij het doel blijven.

Tegenwerping 2. Waar is de Almacht zolang, wanneer 'ik roep totdat mijn keel droog is en mijn borst pijn doet, en ik niet gehoord word.

Antwoord. De almacht is in God en nergens anders. Sta niet altijd bij het roepen uw schurftige rug te krauwen. De Almacht zal u niet vleien, of als een knecht, die u naar de mond praat, altijd klaar staan om altijd „ja” op uw „ja” en „neen” op uw „neen” te zeggen. In één woord: de Almacht staat klaar om u te redden, wanneer God het wil, niet om uw ongeduld te believen, als gij het wilt. Wij zien niet, dat ons haastig missen van de macht Gods evenmin geloof is als de jeukende schurft van ons ongeduld.

Tegenwerping 3. Neen, maar ik geloof; ik ben zeker, dat ik geloof, en mijn geloof wordt niet beantwoord.

Antwoord. Het zij verre van mij, dat ik u van de verzekering des geloofs zou willen afhouden, en ik ben er zeker van, dat het zo is. Doch wanneer haastige humeuren en het geloof beide in een wedren rijden, en te zamen draven, zullen onze verblinde ogen licht de een voor de ander aanzien. Die geloven haasten niet. Het geloof zal zevenmaal aan Gods deur kloppen, en blijven wachten. Gij wilt dadelijk in uw hand hebben wat gij zoekt, anders wilt gij het opgeven. Dat geloof van u heeft spoedig afgedaan. Van zulk een gehaast geloof mag de bedenking worden geopperd, dat het veel heeft van die koek van de profeet,

die niet omgekeerd en dus aan een zijde niet gaar is. Ziet daarom toe, dat het geen plotseling opkomende gemoeds-gesteldheid is; want God heeft beloofd uw geloof te beantwoorden, maar niet uw luimen; uw lijdzaam verzoek, maar met uw haastig bevel; uw onderworpen begeerte, maar niet uw wilde vurige drift.

Tegenwerping 4. Wilt gij mij dan alle verzekerdheid, dat ik geloof, ontnemen, omdat ik niet kan wachten?

Antwoord. Dat zij verre van mij; maar dat geloof, dat gij voor geloof houdt, is geen geloof zoals gij meent, in zoverre het zo heetgebakerd is, dat het Of een dadelijk antwoord, of niets wil hebben. Al is er geloof bij, evenals er bij de rook vuur is, toch is de rook het vuur niet. Ongeduld bij het geloof is rook en geen vuur. Gij moet daarom die beide goed van elkander onderscheiden.

Tegenwerping 5. Dat ik niet zie noch gewaar wordt, dat God mijn hand vult, breekt mijn geloof aan stukken. Als Hij mij maar liet zien, dat Hij zal komen, dan zou ik wel kunnen wachten.

Antwoord. Vriend, gij moet afwachten, want, het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en het bewijs der zaken, die men niet ziet; het geloof werpt in de nacht het anker uit, waar het geen boord noch bodem ziet. Het geloof stelt zich tevreden met het te wagen op een getrouwe onzienlijke God, en gij, die een mens zijt, moogt wenen en zeggen: (Jes. VIII : 17) „Ik zal de Heere verbeiden, die Zijn aangezicht verbergt voor den huize Jacobs, en ik zal Hem verwachten.”

Tegenwerping 6. Het is moeilijk te zien en te geloven.

Antwoord. Dan zegt gij niets, dan dat het moeilijk is te geloven, want het geloof gelooft Gods blote woord met gesloten ogen. *Ten tweede,* hebt gij toch het licht der beloften, en dat is zo goed als Christus Zelf. Wanneer men aan een vrouw, wier man zeven jaren weg is, zegt: „Ik heb hem gezien, dit en dat deed hij; hij zeide, dat hij bin-

nenkort naar zijn vrouw zou gaan”; dan is dit op één na het beste wat die arme vrouw kan te beurt vallen voordat hijzelf thuis komt. Omdat zij gelooft, dat haar man niet zal liegen, gaat zij nu lijdzaam wachten totdat hij komt: (Hab. II: 3) „Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen; (Eng. Overz.) zo het vertoeft, verbeidt het, want het zal gewisselijk komen, het zal niet achterblijven.”

Tegenwerping 7. Het is een vermoeiend, zwaar en treurig leven, daar Hij mij in houdt, dat Hij Zijn hand inhoudt en mij laat wachten met weinig blijdschap, geen gevoel, en het gemis van kussen zoals ik die vroeger mocht genieten.

Antwoord. Meet het leven af aan het profijt, dat gij ervan hebt en aan het zoete van uw onderwerping aan Gods wijze beschikking, en niet aan uw moeheid. Het doet er weinig toe, dat gij de zoetheid mist, als uw geloof maar op God aanstuurt. Als de reiziger naar huis toe gaat, komt het er minder op aan, of hij doornat is.

Tegenwerping 8. Ik mis de troost van het roepen, als ik geen antwoord krijg.

Antwoord. Het geloof kan zonder troost zijn, en het kan u ergeren, dat gij niet altijd een appel krijgt om daarmee te spelen, wanneer gij dat wilt. Laat dit u tot troost zijn, dat gij, voor Gods zaak, en in een nederig onderwerpen van uw geest aan een afwezige Christus, vertroosting mist. Hij zal zwanger worden van vertroosting, die vertroosting kan missen, opdat God verheerlijkt worde door zijn geloven en wachten.

Tegenwerping 9. Ik zou in de donker geloven, en wenen en geloven, als ik vertroosting had.

Antwoord. Gij hebt er uzelf weinig voor te danken, dat gij kunt zwemmen, als Christus uw hoofd boven water houdt. Hoe groter lof voor uw geloof, hoe groter eer voor Christus, naarmate gij minder voeten hebt om te staan, noch gevoel, noch blijdschap, noch vertroosting, noch be-

vinding, noch gezicht, behalve alleen dit ene: Hij is getrouw, die het beloofd heeft; mijn geliefde Christus heeft het gezegd, en ik zal het geloven.

Tegenwerping 10. Neen, ik zie, dat God mij opzettelijk op een afstand houdt, en mij van dag tot dag uitstelt.

Antwoord. Ik stem u toe, en Hij bekent openlijk, dat Hij de ondertekening van uw wissel opschort; want Hij stelt uit, omdat Hij verdere weldadigheid, geloof, lijdzaamheid, enz. van u mag zien. Hij weet, dat het waar is: zo gehad, zo gekregen, zo vergeten, zo van Christus gehoord, en zo weer liefdeloos tegen Christus. Wat Christus duur gekocht heeft wordt goed vastgelegd.

Tegenwerping 11. Neen, maar Zijn uitstellen zijn duidelijke oordelen en voorspellen toorn.

Antwoord. Gij zijt, naar mijn gedachte, aan 't dromen. Verklaar Zijn uitstel recht, en gij behoort er God voor te danken. Hoe meer tijd een aardse vorst aan een arme klagende onderdaan geeft, om zijn boodschap telkens over te vertellen, hoemeer hij aan het geduld van de vorst verplicht is. Wanneer God uitstelt, opdat gij weer moogt bidden, is Hij als een vader, die tot zijn kind zegt: „Uw hoofd rechtop, mijn kind, luid spreken, en het nog eens duidelijk zeggen. Ik heb niet gehoord, wat mijn kind zei.” (Hoogl. 11 : 14) „Mijn duif, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgen **ener** steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk.”

Tegenwerping 12. Wanneer Hij uitstelt ben ik benieuwd waar Hij al die tijd is. Ik vrees, dat Hij in 't geheel niet zal komen.

Antwoord. Waar Hij is waar Hij niet is, al komt Hij pas bij u, wanneer uw geloof de laatste snik geeft, daar is Zijn voornemen, dat gij niet zult sterven door Zijn vertoeven. Doch pas op, dat gij in uw wachten, totdat Hij komt, niet gelooft, dat Hij niet zal komen.